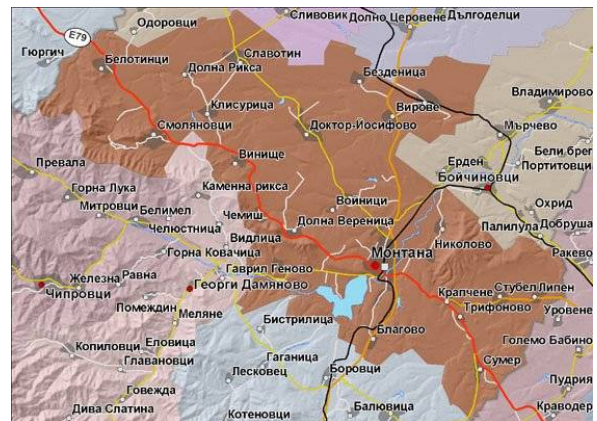
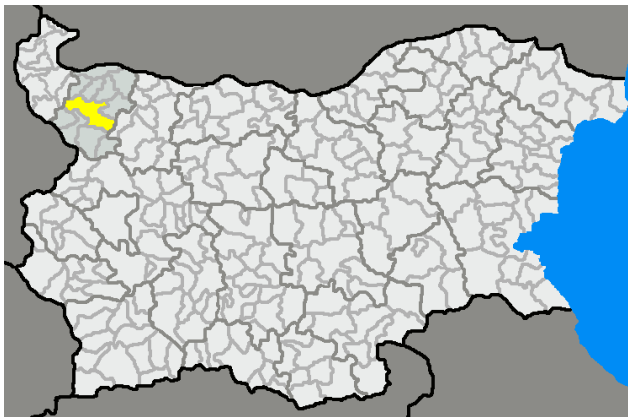

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА
ОБЩИНА МОНТАНА
(НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ)

Възложител: ОБЩИНА МОНТАНА

2017 година

СЪДЪРЖАНИЕ.

	Информация за контакт с Възложителя	3
1	Въведение	5
2	Цел, задачи и обхват на Общия устройствен план. Връзка с други планове и програми. Характеристика на засегнатата територия	6
3.	Текущо състояние на компонентите и факторите на околната среда, културно-историческото наследство и тяхното евентуално развитие без прилагане на плана	12
3.1	Атмосферен въздух	12
3.1.1.	Климатична характеристика	12
3.1.2.	Състояние на атмосферния въздух	14
3.2	Повърхностни и подземни води	17
3.2.1.	Повърхностни води	17
3.2.2.	Подземни води	21
3.2.3	Зони за защита на водите	23
3.2.4	Водоснабдяване на територията и съществуващ начин на третиране на отпадъчните води	24
3.3	Земни недра	26
3.4.	Почви и земеползване	26
3.5.	Биологично разнообразие, елементи на Националната екологична мрежа	27
3.5.1.	Биогеографска характеристика на района	27
3.5.2	Растителен свят. Характеристика на състоянието	26
3.5.3.	Гъби	29
3.5.4	Животински свят. Характеристика на състоянието	29
3.5.5.	Елементи на Националната екологична мрежа	31
3.6.	Ландшафт	32
3.7.	Културно-историческо наследство	36
3.8.	Отпадъци	36
3.9.	Рискови енергийни източници - шум, вибрации, йонизиращи лъчения	38
3.10.	Естествени и антропогенни вещества и процеси	39
3.11.	Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал	39
3.12.	Здравно-хигиенни условия на средата	45
4.	Развитие на територията без реализацията на ОУП	46

5.	Характеристики на околната среда на територии, които могат да бъдат значително засегнати. Съществуващи екологични проблеми	48
6.	Цели на опазване на околната среда	49
7.	Оценка на въздействието	50
7.1.	Оценка на въздействието по компоненти на околната среда	50
7.2.	Оценка на въздействието по фактори в околната среда	53
7.3.	Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал	53
7.4.	Обща оценка на въздействията	49
8.	Мерки за предотвратяване и намаляване на евентуалните отрицателни последици от реализацията на ОУП	55
9.	Мотиви за избор на разгледаните алтернативи	61
10.	Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи. Трудности при събиране на необходимата, за това, информация	63
11.	Описание на необходимите мерки, във връзка с наблюдението, по време на прилагането на ОУП	63
12.	Заклучение	64
13.	Справка за проведените консултации	65
14.	Списък на експертите, изготвили екологичната оценка	67
15.	Декларации на независимите експерти, автори на ДЕО и доказателства за компетентност	67

Списък фигури:

Фигура 2.1. Устройвана територия.

Фигура 3.4.1. Почвено-географското райониране на България (по Нинов,1997).

Фигура 3.5.1. Биогеографски райони и подрайони /Бл. Груев, Б. Кузманов; 1994/.

Фигура 3.11.1. Местоположение на складова база за съхранение на взривни вещества „Ливадски дол”.

Фигура 3.11.2. Зони за въздействие от предприятието с висок рисков потенциал Складова база за съхранение на взривни вещества „Ливадски дол”.

Фигура 3.11.3. ОУП не внася изменения в устройството на територията на землището на село село Доктор Йосифово в сравнение с Опорния план.

Списък таблици:

Таблица 2.1. Сравнение между съществуващите и проектни елементи по вид територия.

Таблица 2.2. Устройствени зони и режими.

Таблица 3.2.1.3. Състояние на повърхностните водни тела категория реки на територията на Община Монтана съгласно ПУРБ 2010- 2015 в Дунавски район.

Таблица 3.2.2.1. Подземни водни тела в териториалния обхват на ОУП.

Таблица 3.2.2.2. Риск оценка на подземните водни тела на територията на Община Монтана.

Таблица 3.5.5.1. Площ на елементите на Националната екологична мрежа и делът им в общинската територия с отчитане на припокриване

Таблица 3.5.5.2. Включени „вековни дървета“ на територията на община Монтана в регистъра на вековните дървета по Закона за биологичното разнообразие, поддържан от Изпълнителна агенция по околна среда, към 01.03.2016 година.

Таблица 3.5.5.3. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Западна Стара Планина и Предбалкан“.

Таблица 3.5.5.4. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Пъстрина“ (BG0001037).

Таблица 3.5.5.5. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Западен Балкан“ (BG0002002).

Таблица 6.1.1. Поставени цели и подцели, актуални за района.

Таблица 7.1.1. Площ на елементите от Националната екологична мрежа

Таблица 7.4.1. Обща оценка на въздействията.

Таблица 8. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяване на ОУП върху околната среда.

Таблица 11. Мерки и индикатори за мониторинг.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Възложител: ОБЩИНА МОНТАНА, със седалище и административен адрес на управление: град Монтана, улица ул. „Извора“ № 1, Област Монтана, ЕИК 000320872, представлявана от Златко Софрониев Живков – в качеството му на кмет на Община Монтана

Пълен пощенски адрес: 3400, град Монтана, улица ул. „Извора“ № 1

Телефон: 096/ 300 400; **факс** 096/ 588 391; 0884/ 917 447

E-mail: mayor@montanabg.net

Лица за контакти: ланд.арх. Мирияна Асенова-096/394 234 E-mail: miordanova.wln@gmail.com

1. ВЪВЕДЕНИЕ.

Възложител на плана и на екологичната част към него е Община Монтана. Предварителният проект за Общ устройствен план се разработва от колектив на „УРБАНАРХ“ ДЗЗД - гр.София, на база на спечелена обществена поръчка и подлежи на задължителна екологична оценка (ЕО) по реда на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ бр.57/ 2004, посл.изм.доп ДВ бр.94/2012) и попада в обхвата на т. 11.1. на Приложение № 1 към чл. 2, ал. 2, т. 1 към нея. Той очертава рамката за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложения № 1 и № 2 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Съгласно чл. 127, ал. 6 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), ОУП се одобрява с Решение на Общински съвет - Монтана. Съобразно с това, както и във връзка с чл. 4, т. 2 на Наредбата, компетентен орган по ЕО за ОУП е Директорът на РИОСВ Монтана. Екологичната оценка представлява нормативно изискваща се част към ОУП на общината и е изготвена от колектив независими експерти.

Докладът за екологична оценка е разработен в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Писмо изх. № 29/06.11.2014 и Становище с изх. № 2216/27.08.2015 на РИОСВ - Монтана. С Писмо изх. № 3065/16.11.2015 компетентният орган отправя препоръки към представеното Задание и схема за консултации, които са изпълнени и документацията е представена в законоустановения срок. С Писмо изх. № 180/21.01.2016, е дадена положителна оценка на представения доклад за степента на въздействие върху Защитени зони „Западна Стара Планина и Предбалкан“ (BG0001040), „Пъстрина“ (BG0001037) и „Западен Балкан“ (BG0002002) с препоръки и указания за по-нататъшния ход на процедурата. Съгласно одобрената от РИОСВ – Монтана схема за консултации за обхвата и съдържанието на екологичната оценка по чл. 19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, е поискана информация от Басейнова дирекция за управление на водите „Дунавски район“ с център - град Плевен, Министерство на икономиката - Дирекция „Природни ресурси и концесии“, Регионална здравна инспекция - Монтана, „Водоснабдяване и Канализация“ ООД - Монтана, „Напоителни системи“ ЕАД клон - Мизия, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, НЕК ЕАД, Национален институт за паметници на културата - София, Държавно горско стопанство - Монтана, БДЗП и Сдружение „Зелени Балкани“. Поискана е информация от РИОСВ Монтана и София за заявени интереси за други инвестиционни предложения, планове и програми на територията на Защитени зони „Западна Стара Планина и Предбалкан“ (BG0001040), „Пъстрина“ (BG0001037) и „Западен Балкан“ (BG0002002), водещи, при евентуалната си реализация, до кумулативен ефект върху тях – при изготвяне на Доклад за степента на въздействие върху зоните.

Екологичната оценка съдържа информация по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на проекта на ОУП на Община Монтана.

2. ЦЕЛ, ЗАДАЧИ И ОБХВАТ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН. ВРЪЗКА С ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЗАСЕГНАТАТА ТЕРИТОРИЯ

Общият устройствен план на Община Монтана има за цел да определи общата структура и преобладаващото предназначение на териториите на общината, видът и предназначението на техническата инфраструктура, опазването на околната среда и обектите на недвижимото културно наследство, чрез изработване на правила и нормативи за неговото прилагане при устройството на отделните видове територии и устройствени зони.

Според изискванията на законодателството, ОУП:

- ❖ отразява и опазва териториите за природозащита (защитени природни територии и зони, водоизточници със санитарно-охранителните им зони, водни площи, влажни зони...).

- ❖ Осигурява опазване на обектите на недвижимото културно наследство (археологически резервати, отделни квартали или поземлени имоти в населени места с културно-историческо, етнографско или архитектурно значение) и за тези, с особена териториално-устройствена защита и с режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 2 и 3 от ЗУТ.

- ❖ Устройството на урбанизираната територия на Община Монтана е съобразено с изискванията на ЗУТ, при което е извършено проучване, придружено със схема на селищната мрежа - населени места, недвижимо културно наследство, промишлени комплекси и други вид селищни образувания, като се съблюдават следните специфични изисквания :

- ❖ Нови урбанизирани територии могат да бъдат предвидени в настоящи земеделски имоти по периферията на град Монтана, с оглед на бъдещото разширение на строителните граници на града. Подходящи, за тази цел, са териториите, където вече е започнало урбанизирането на известен брой земеделски имоти. Създаването на жилищни територии на други места не е целесъобразно, защото това би насочило усилия и средства извън града, вместо да се ползва и усъвършенства съществуващата инфраструктура.

- ❖ Съобразяване с изградените на територията основни видове производства;

- ❖ Извършване на проучвания и разработването на условия за добив на енергия от възобновяеми източници;

- ❖ Развитие на системата за обществено обслужване – образование; здравеопазване и социални грижи; култура; религия; административни услуги; търговия, обществено хранене и битови услуги; други обществено-обслужващи дейности,...

В изработвания ОУП на Община Монтана се решават следните по-конкретни задачи:

- ✓ Определяне на земеделски земи, за които е допустима промяна на предназначението им;
- ✓ Промяна на отреждането на УПИ I и IV, кв. 283 (с/у пресечка на бул. „Монтана” и „Св. Патриарх Евтимий”), отредени за озеленяване в обществено обслужване;
- ✓ Около технологичния парк, при изхода за град Лом, се предвижда разширение в северна посока;
- ✓ Около трасето, на пътя от Републиканската пътна мрежа E79, се предвиждат терени за обществено обслужване;
- ✓ Отразяване на новото трасе на обхода на Монтана – северозапад (път E79);
- ✓ Отразяване на новото трасе на ж.п. линията София - Видин през Монтана;
- ✓ Разширение на гробищния парк на град Монтана в посока на подходящ терен на запад;
- ✓ Обособяване на новообразувани имоти в местн. "Парта" като вилна зона;
- ✓ Намаляване на броя на имотите частна собственост, отредени за обществено озеленяване, където има възможност за това.

Около язовир „Огоста” се обособява зона за отдих (със съответните схеми за ВиК и електроснабдяване - разширение на съществуващата система).

ОУП на Община Монтана се разработва за перспективен срок от 20 години, т.е. планов хоризонт 2035 година, а урбанистичната хипотеза – с времеви хоризонт - 2040 г. Насочен е към развитието на общината с цел, да се използват природните и културно-историческите дадености на територията за превръщане на Община Монтана в конкурентна туристическа дестинация. Тази цел ще се постигне чрез *възможности за развитие на различни видове туризъм – културен, познавателен, спортен, конферентен, селски, лечебен, планински, екотуризъм...* Общината е с доказан, но недоразвит потенциал за туризъм .

Общият устройствен план на Община Монтана се разработва в две фази:

- ❖ Първа фаза – Опорен план и изработване на Предварителен проект;
- ❖ Втора фаза – Окончателен проект.

Предварителният проект на ОУП съдържа текстови и графични материали.

Текстовите материали към ОУП съдържат раздели за:

- ❖ регионални проблеми;
- ❖ социално-икономически условия, проблеми на социално-икономическото развитие:

- териториални проучвания: релеф, климат, геология и хидрология, флора, фауна, поземлен ресурс по фондове (населени места и други урбанизирани територии, земеделски земи, горски фонд, защитени територии, нарушени територии), структура на собствеността;

- ❖ обитаване: количествено и качествено състояние на жилищния фонд, структура на собствеността, видове (типове) пространствени структури на обитаване, технико-икономически характеристики на видовете (типовете) обитаване;

- ❖ техническа инфраструктура: трасета и съоръжения, технически параметри на електроснабдителната, водоснабдителната, канализационната, далекосъобщителната мрежи, пътна мрежа (класификация, състояние), големи структурни обекти, покритие на територията на общината с комуникационни системи, пречистване на отпадъчните води, сметосъбиране и третиране на отпадъците, депа за отпадъци;

- ❖ социалната инфраструктура: (образование, здравеопазване, култура, комунални дейности), развитие на социалната база, приоритети за реализация;

- ❖ отдих и туризъм;

- ❖ екологично състояние, екологични условия: прогноза за въздействия върху околната среда от социално-икономическото и пространственото развитие и мероприятия за подобряване на средата;

- ❖ пространствено развитие: основно предназначение на териториите, режими на устройство и параметри за натоварването им, развитие на урбанизираните територии и на техническата инфраструктура;

- ❖ правила и нормативи за прилагане на ОУП, които включват условията, при които може да се изменя плана, задължителните изисквания към подробните устройствени планове (ПУП), допустимите натоварвания на териториите и др.

Графичните материали към предварителния проект на ОУП са основни и допълнителни. Основните графични материали на предварителния проект ще съдържат:

- ❖ Общ устройствен план на Община Монтана в мащаб М 1:25 000, изработен върху данни от кадастрална, топографски, специализирани и други карти, карта на възстановената собственост в цифров и растерен вид, с отразено бъдещо развитие и устройството на териториите,

- ❖ Схеми в М 1:50 000 за:

- транспортна инфраструктура;

- инженерна инфраструктура - мрежи и съоръжения на Електроснабдяване, Газоснабдяване, ВиК;

- недвижими културни ценности;

- екологични условия;

- собственост;

- бонитетни категории на земеделските земи.

- „малки села” - с население от 250 до 1000 жители - 15 села: Безденица, Белотинци, Благово, Виноще, Вирове, Горно Церовене, Доктор Йосифово, Долно Белотинци, Крапчене, Липен, Николово, Славотин, Студено Буче, Стубел, Сумер);

- „много малки села” - с население до 250 жители - 6 села: Войници, Горна Вереница, Долна Вереница, Долна Рикса, Клисурска и Трифоново.

Като цяло, селищната мрежа може да се определи като мозаечно-дисперсно разположена в територията.

Таблица 2.1. Сравнение между съществуващите и проектни елементи по вид територия.

ТЕРИТОРИАЛЕН ЕЛЕМЕНТ	ПЛОЩ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕЛЕМЕНТИ		ПЛОЩ НА ПРОЕКТНИ ЕЛЕМЕНТИ	
	ха	%	ха	%
ТЕРИТОРИИ С ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ				
Територии, заети от населени места	2430.41	3.59	377.65	0.56
Жилищна малкоетажна зона, Жм			2029.21	3.00
Жилищна средноетажна зона, Жс			20.39	0.03
Обществено-обслужване, Оо	69.81	0.10	68.59	0.10
Смесена многофункционална зона, Смф			59.64	0.09
Предимно производствена зона, Пп	276.12	0.41	286.63	0.42
Предимно производствена зона - реконструкция			213.73	0.32
Високотехнологичен парк, Пп			8.92	0.01
Курорт и отдих, Кк	60.63	0.09	38.75	0.06
Вилна зона, Ов			414.67	0.61
Озеленяване, Оз			101.37	0.15
Спорт и атракции, Са	78.77	0.12	78.54	0.12
Гробищни паркове	24.34	0.04	22.69	0.03
Недвижими културни ценности	5.54	0.01	6.16	0.01
Животновъдни ферми	124.95	0.18	98.29	0.15
Обработваеми земи - ниви	31 750.70	46.90	31 614.12	46.70
Обработваеми земи - трайни насаждения	1 375.72	2.03	1 196.36	1.77
Обработваеми земи – ливади, пасища, мери	12 316.76	18.19	12 244.85	18.09

Стопански двор	418.83	0.62	160.49	0.24
Храсти	454.64	0.67	372.13	0.55
Стопански гори и земи	882.68	1.30	882.68	1.30
Горски територии	11 919.38	17.61	11 907.55	17.59
Дерета, оврази, пясъци, скали	342.49	0.51	339.92	0.50
Реки, езера, рибарници, канали и стопански води	2 620.18	3.87	2 614.85	3.86
Находища на прясна вода, извори	1.91	0.00	1.87	0.00
Транспортна инфраструктура	672.34	0.99	656.71	0.97
Местни ведомствени пътища (второстепенни пътища)	1435.53	2.12	1 398.01	2.07
Железопътен транспорт	0.25	0.00	0.25	0.00
Техническа инфраструктура	7.27	0.01	56.08	0.08
Инженерна инфраструктура	7.45	0.01	6.70	0.01
Специални терени	314.22	0.46	314.22	0.46
Кариери, насипи	82.78	0.12	82.78	0.12
Депозит за битови отпадъци (сметище)	21.76	0.03	21.15	0.03
	67 695.46	100	67 695.46	100
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ				
Защитени зони (мрежа Натура 2000)	12 206	18.03	12 206	18.03
Защитени територии - защитени местности	127.14	0.19	127.14	0.19
	12 333,14	18.22	12 333,14	18.22

Както вече подчертахме, в Предварителния проект за ОУП, в графичната част цветът на разработваната територия е носител на определена функция, отговаряща на устройствените зони и режими, изведени в табличен вид и представени в таблица 2.2.

Таблица 2.2. Устройствени зони и режими.

	ВИДОВЕ ЗОНИ	Плътност на застрояване	Интензивност на застрояв.	Етажност	Озеленена площ (%)
	ЖИЛИЩНА ЗОНА				
Жм	Жилищна малоетажна зона със средна степен на изграденост и плътност на застрояването	40%	1,5	3/10	40-60

Жк-г	Високоетажна жилищна зона с комплексено застрояване – съществуващи жилищни комплекси	40%	3,2	8	40-60
Жс	Средноетажна жилищна зона със смесен характер на застрояване и възможности за развитие на общественно-обслужващи д-сти	35%	1,5	4	30-50
	ЦЕНТРАЛНА СМЕСЕНА ЗОНА	%		м	%
Цсм	Устройствена зона главен градски център, зона с обитаване и обслужващи дейности	80	3	4	20
	ГРУПА ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА КИН				
Цвет. сигн.	Археологически Резерват „Кастра Монтанезиум“;	Особена териториално-устройствена защита			
Цвет. сигн.	Охранителни и контактни зони на АР режим А,Б, В и Г	Допълнителен режим - в графичната част и СПН за НКН			
Цвет. Сигн.	Територии и обекти на КИН	Допълнителен режим - в графичната част, СПН за НКН			
	ВИЛНА ЗОНА	%		Ет/Кк	оз%
Ов	Вилна зона в крайградски територии с частично постоянно обитаване	20%	0,04	2	50-80
	ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЗОНИ				
Пч	Чисто Производствена зона – предприятия със замърсяващи производства	50-80%	1.0-2.5		20-40
Пч1	Производствена зона със смесени производствено-складови и комунални дейности	50-70%	1.0-1.5		20-40
Пп-р	Предимно производствена зона, със съществуваща висока степен на изграденост и плътност на застрояване - за реконструкция	40-80%	1.0-2.5		20-40
Пп	Предимно производствена зона, със съществуваща ниска степен на изграденост и плътност на застрояването (5-20%)	40-70%	1.0-2.0		20-40

Пп-с	Производствено –складови зони	40 %	0,4	1 (Кк 4,5)	20
Пп	Предимно производствени зони - нови територии за усвояване и разширение	40-80%	1.0-2.5		20-40
Пс	Зона за високо-технологични производства с предимно производствен характер	40-50%	1.0-1.5		20-40
	СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ	%		Ет/Кк	Оз%
Смф	Зона за обществено обслужване и производствено-складови дейности	40-80%	1.5-3.0		20-40
	УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ ЗА ОЗЕЛЕНЯВАНЕ, СПОРТ И АТРАКЦИИ				
Оз	Озеленяване – паркове и градини – мин. 18 м ² /жител	1-2			
Цв. сигнат ура	Терени за Гробищен парк – 2,20 м ² /жител				
Са	Терени за Спорт и атракции – 6-8 м ² /жител	-	-	-	Мин 20
	Други видове терени				
Ти	Терени на техническата инфраструктура				
Т-сп	Специални терени				
Т-нр	Нарушени терени за рекултивация				

3. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО И ТЯХНОТО ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.

3.1. Атмосферен въздух.

3.1.1. Климатична характеристика.

По класификацията, използвана от Националния институт по метеорология и хидрология към БАН, тя попада в умерено-континенталната климатична област, в климатичния район на високите полета на Предбалканската подобласт.

Според анализа в „Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в Община Монтана за периода 2011-2014, март 2011”, най-неблагоприятно за самопречистването на атмосферния въздух, е тихото време и слабите ветрове със скорост от 0 до 2 м/сек. В гр. Монтана процентът на тихото време, средно за годината, е 31.8%. Средната годишна скорост на вятъра е 1.8 м/сек.

Преобладаващата посока на вятъра е от северозапад и север. От гледна точка на разположението на по-голямата част от промишлените обекти на територията на града в североизточната и югоизточната му част, преобладаващите посоки на вятъра са благоприятни за разсейването на атмосферните замърсители извън границите на града.

Климатичните характеристики на град Монтана и общината са типични за континенталната подобласт. В същото време, котловинният характер на релефа, продължителното безветрие, малката сума на валежите, сравнително високата влажност на въздуха, големият брой на дните с мъгла през зимния сезон обуславят ниската самопречиствателна способност на атмосферата в района и създават предпоставки за трайно замърсяване на въздуха.

3.1.2. Състояние на атмосферния въздух.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, съгласно чл. 4 (1) от Закона за чистотата на атмосферния въздух, са концентрациите на:

- ✓ суспендирани частици;
- ✓ фини прахови частици;
- ✓ азотен диоксид и/или азотни оксиди;
- ✓ олово (аерозол);
- ✓ полициклични ароматни въглеводороди;
- ✓ бензен;
- ✓ въглероден оксид;
- ✓ тежки метали - кадмий, никел и живак;
- ✓ озон;
- ✓ серен диоксид;
- ✓ арсен.

Нормираните пределно-допустими концентрации (ПДК) на основните замърсяващи вещества са съответно установените средногодишни, средноденонощни и максимално еднократни.

В общината е обособен един стационарен пункт за мониторинг на атмосферния въздух от Националната система за наблюдение, контрол и информация върху състоянието на околната среда. Пунктът „РИОСВ-Монтана” е градски фонен, с ръчно пробонабиране и е обслужван от Регионалната лаборатория към ИАОС.

Контролираните замърсители са серен диоксид, азотен диоксид, полициклични ароматни въглеводороди, фини прахови частици (ФПЧ) 10 и никел. През 2014 и 2015 година са регистрирани превишения само по показателя ФПЧ₁₀. Те са основен замърсител на атмосферния въздух в населените места, поради голямото разнообразие на емитиращите ги източници – горивни инсталации, транспорт, битово отопление и др. Анализът на резултатите показва, че източникът, с най-съществен принос за формирането на високите имисионни стойности на ФПЧ₁₀, е битовото отопление, което, в преобладаващата си част, се осъществява на твърдо гориво. В резултат на газификацията на промишления и обществения сектор, след 2001 г. се отчита рязко понижаване на средногодишните нива на ФПЧ₁₀ – с над 50 %, но въпреки това, същите остават твърдо над нормите и сравнително постоянни през последните години. Очаква се, с продължаващото газифициране на частните жилищни сгради, да се постигне допълнително постепенно намаляване на нивата на ФПЧ₁₀ през следващите години.

По контролирания показател **азотен диоксид** се констатира добре изразена сезонна зависимост на стойностите, като по-високите концентрации са през зимния отоплителен сезон.

По контролирания показател **серен диоксид** е отчетена средногодишна концентрация от 0.0 µg/m³ при норма 20 µg/m³. С продължаването на газификацията в битовия сектор на гр. Монтана, се очаква запазване на ниските нива на серен диоксид и дори допълнително намаление на средните стойности.

За показател „**никел**“ не се наблюдава тенденция към повишаване на съдържанието му и за 2015 г. е значително под средногодишната целева норма от 20 ng/m³ – 2,76 ng/m³.

Епизодично, са регистрирани превишения за съдържание на **полициклични ароматни въглеводороди** през есенно-зимния период (октомври-март) в следствие на непълното горене на въглища в битовия сектор и неправилно изгаряне на дизеловото гориво в двигателите на автомобилите.

Районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух са определени в съответствие с изискванията на Наредби № 7 и № 12 към Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ). ИАОС, съгласувано с РИОСВ-Монтана, е включила Общината сред районите, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени допустими отклонения от тях (включително и райони, в които е налице превишаване на установените норми за съответните замърсители, в случаите когато за последните не са определени допустими отклонения). Общината е изготвила и изпълнява, до голяма степен успешно в рамките на икономическата ситуация в страната, Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в Община Монтана за периода 2011-2014.

По-големите частици обикновено се задържат от лигавицата на носа и гърлото и впоследствие се изхвърлят от организма. Най-опасни за здравето са частиците с диаметър по-малък от 10 микрона (ФПЧ_{10}). Те са толкова малки, че достигат до по-ниските отдели на дихателната система и предизвикват увреждане на тъканите в белия дроб. Натрупването на определено количество частици предизвиква постоянно дразнене на дихателните органи, като става причина за хронични заболявания на дихателната система или предизвиква усложнения, ако човек вече страда от такива заболявания.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой са в секторите:

- Промисленост;
- Транспорт;
- Отопление (битови и обществени източници);
- Депа, кариери, хвостохранилища, насипища и др.;
- Строителни дейности.

Един от основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на Община Монтана е промишлеността, като с основен «принос» са няколко промишлени предприятия - „Монбат” АД, асфалтова база, фабрика за производство и екстрахиране на олио в село Д-р Йосифово и др. Най-големият източник на емисии от промишлеността е „Монбат” АД, предприятие за производството на оловно-кисели стартерни и стационарни акумулаторни батерии и тяхното обслужване. Емисиите в атмосферния въздух от производствената дейност на дружеството са съобразени с установените норми, като спецификата на производството и наличието на модерни производствени съоръжения не предполага наднормени емисии на прах. Предприятието използва гориво - природен газ и не представлява източник на емисии, конкретно на ФПЧ_{10} . Другите промишлени източници на емисии в атмосферния въздух са много по-малки, по официални данни използват природен газ и не могат да представляват реална заплаха за качеството на атмосферния въздух в района. т.к. са газифицирани и използват други горива единствено в случай на прекъсване на захранването с природен газ.

В рамките на Община Монтана няма промишлен източник на замърсяване на атмосферния въздух, който да оказва съществено влияние на качеството на въздуха и в частност, на повишаването на концентрациите и последващото разпространение на ФПЧ_{10} , и съответно този източник да се контролира по отношение на емисии на ФПЧ_{10} , въз основа на разрешителен документ, например издадено комплексно разрешително.

Както и в цялата страна, транспортът има значителен дял в замърсяването на въздуха с прах, оловни аерозоли, въглеродни оксиди, въглероден диоксид, и в по-малка степен, ФПЧ_{10} .

Въглеродният диоксид не се определя като замърсител, по отношение на КАВ, но в същото време емисиите му се явяват основен показател във въведените екологични стандарти при производството на нови моторни превозни средства.

По отношение на запрашаемостта на града и съдържанието на фини прахови частици във въздуха, съществено допринасят износените улични настилки, недостатъчното прилагане на комунални дейности и недостига на средства за развитие на модерно и ефективно комунално стопанство.

Вредните емисии от транспорт зависят най-вече от типа на превозните средства, които се използват (съотношението леки коли/тежкотоварни и автобуси), вида на използваното гориво (бензин, дизел, газ), интензивността на трафика и състоянието на пътната мрежа. Емисиите се изхвърлят неравномерно, както в рамките на денонощието, така и през дните от седмицата и сезоните, но събирането на точна и надеждна информация е изключително трудно и до момента няма практика да се извършва. По тази причина, решаващо влияние имат изчислените максимални емисии за един час за съответната пътна отсечка или улица в рамките на денонощието. Най-високите нива са в интервала 16-20 ч., а най-ниските между 0-6 часа.

Годишните емисии от всички транспортни източници през 2010 г. е 5 651 кг.

Допълнително негативно влияние има лошата улична и пътна настилка и качеството на хигиенизиране на населените места.

Значим източник на емисии са отоплителните инсталации. Общите емисии в град Монтана за 2010 година се изчисляват на 443 442 кг/годишно.

Болшинството контролирани атмосферни замърсители – олово, тежки метали, арсен, полициклични ароматни въглеводороди са значително под съответните пределно допустими концентрации и не се наблюдават трайни тенденции към повишаване на съдържанието им в атмосферния въздух.

През 2016 г. се очаква значително намаляване на трафика на автомобили в областния и общински център, след въвеждане в експлоатация на обиколния път на града в самия край на 2015 г.

Положителна тенденция е стабилното намаляване на концентрациите на серен диоксид и запазването на сравнително ниски стойности на азотен диоксид. Съгласно указанията на Европейската комисия в Съобщение [COM(2008) 403 окончателен], като неблагоприятни се признават факторите топографски особености на района и скорост на вятъра под 1,5 m/s.

В по-голямата част от дните, вятърът в град Монтана и общината по аналогия, е под спомената скорост, което също се явява обективна причина за наднормените замърсявания.

3.2. Повърхностни и подземни води.

3.2.1. Повърхностни води.

Територията на община Монтана попада в три водосборни басейна, отнасящи се към водосборния басейн на река Дунав – реките Огоста, Цибрица и Лом - Дунавски район за басейново управление на водите, с център град Плевен. Хидрографската мрежа е с гъстота под средната за страната. При равнинно-хълмистия и низинния релеф на територията тя има сравнително ограничени водни ресурси. По Плана за управление на речните басейни в общината са идентифицирани 6 повърхностни водни тела – пет в категория реки и едно в категория езеро и приравнените към тях :

❖ BG1OG700R005 „Шугавица OGRWB05” с код на типа BGTR13, обхващащо река Шугавица от извора до вливането в река Огоста. В общината обхваща площи от землищата на селата Сумер, Трифоново, Крапчене, Николово и Долно Белотинци. Реката е десен приток на Огоста с дължина 43.136 км и обща площ на водосборния басейн от 213 км², което представлява 6.7 % от водосборния басейн на река Огоста;

❖ BG1OG789R001, Огоста RWB01” с код на типа BGTR13, обхващаща река Огоста, от извора до вливането в язовир „Огоста” и притоците Превалска и Дългоделска. Дължината на водното тяло е 138.638 км;

❖ BG1WO800R016, Цибрица WORWB16 с код на типа BGTR13, обхващащо река Цибрица, от извора до село Разград, с дължина 95.970 км;

❖ BG1WO600R013, Нечинска бара WORWB13, с код на типа BGTR13, обхващаща р.Нечинска бара, от извора до вливането ѝ в яз. „Христо Смирненски”. с дължина 20.500 км;

❖ BG1OG307R013, Огоста Скът OGRWB13 с код на типа BGTR4, обхващаща р.Огоста, от яз. „Огоста” до с.Сараево; р.Ботуня, от гр.Криводол до вливане в р.Огоста и р.Скът, от с.Бъркачево до вливане в р.Огоста, с дължина 222.907км;

❖ BG1OG700L004, ОГОСТА OGRWB004, с код на типа BGTL12, обхващащо язовир „Огоста” с площ 23.600 км² и обща площ на водосборния басейн от 66.108 км². Язовирът е включен в списъка на комплексните и значими язовири, публична държавна собственост, Стопанисва се от „Напоителни системи” ЕАД, град София, клон Мизия;

Състоянието на повърхностни водни тела категория реки, съгласно ПУРБ 2010-2015 в Дунавски район, е представено на таблица 3.2.1.3.

Таблица 3.2.1.3. Състояние на повърхностните водни тела категория реки на територията на Община Монтана съгласно ПУРБ 2010- 2015 в Дунавски район.

Код на водното тяло	Име на реката	Код на типа	Описание	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG1OG307R013	Огоста	BGTR4	Р.Огоста, от яз. „Огоста” до с.Сараево, р. Ботуня, от гр. Криводол до вливане в р. Огоста и р.Скът, от с.Бъркачево до вливане в р. Огоста	лошо	лошо

BG1OG700R005	Шугавица	BGTR13	река Шугавица, от извора до вливането в река Огоста	добро	добро
BG1OG789R001	Огоста	BGTR13	река Огоста, от извора до вливането в яз. „Огоста” и притоците Превалска и Дългоделска	умерено	добро
BG1WO600R013	Нечинска бара	BGTR13	река Нечинска бара, от извора до вливането ѝ в яз. „Христо Смирненски”	добро	добро
BG1WO800R016	Цибрица	BGTR13	река Цибрица, от извора до с.Разград	добро	добро

Състоянието на повърхностни водни тела категория езера е: Изкуствено водно тяло яз. „Огоста” BG1OG700L004 - Екологичен потенциал – добър; Химическо състояние – добро.

Антропогенното въздействие върху течащите повърхностни води се обуславя от т.н. “точкови” и “дифузни” източници.

Като зони за защита на водите, за водните тела са регламентирани санитарно-охранителни зони, защитени зони по Натура 2000, чувствителни и уязвими зони.

Мониторингът на повърхностните води е част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) и обхваща програми за контролен и оперативен мониторинг. Целта на мониторинговите програми за контролен мониторинг е да осигурят необходимата информация за оценка на състоянието на водите в рамките на речния басейн или подбасейн. Оперативните програми за мониторинг следва да определят състоянието на водните тела в риск и да оценят промените, които са настъпили в резултат от прилагането на програмата от мерки.

От програмата Мониторинг на повърхностни води на територията на Дунавски район в периода на ПУРБ (2013-2015), на територията на Община Монтана са определени 3 пункта за контролен и оперативен физикохимичен мониторинг Категория Реки (на река Огоста, след гр.Монтана, преди и след язовир „Огоста”, един пункт за контролен физикохимичен мониторинг Категория Езера (Язовир „Огоста” на стената), един пункт за контролен хидробиологичен мониторинг Категория Реки (Монтана; след яз. „Огоста”) и един пункт за контролен хидробиологичен мониторинг Категория Езера(Язовира – Огоста).

Риск-оценка на повърхностните водни тела на територията на Община Монтана с променени граници и обособени нови повърхностните водни тела е, че повърхностните водни тела са в риск.

Общината се характеризира с директни зауствания на отпадъчни води във водоприемниците, тъй като ПСОВ е изградена само в областния център Монтана.

Определените мерки, за постигане на целите на опазване на околната среда за повърхностните водни тела на територията на общината, са следните:

❖ Основни мерки:

- Определяне и изграждане на СОЗ;
- Контрол за спазването на охранителния режим в границите на СОЗ;
- Контрол на изпълнението на условията на разрешителното за заустване на отпадъчни води във водни обекти;
- Доизграждане на канализационна мрежа за населено място над 10 000 е.ж. на гр.Монтана;
- Изграждане на ГПСОВ над 10000 е.ж. в чувствителна зона на гр. Монтана;
- Контрол на задължителното изпълнение, от земеделските стопани в уязвимите зони, на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски стопанства;
- Спазване на правилата за добра земеделска практика, с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- Разрешителен режим за водно тяло, съобразно ОВОС/екологичната оценка и/или оценката за съвместимост;
- Забрана за издаване на разрешителни за водовземане с цел БЕЦ (с изключение на руслови БЕЦ на съществуващи бентове и прагове);
- Контрол по спазване на условията в разрешителното за водовземане;

❖ Допълнителни мерки:

- Допълнителни условия, в издадените и новоиздаващите се разрешителни, за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, с цел достигане на доброто състояние на водния обект;
- Подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в населените места.

Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения (Директива за наводненията) създава рамка за оценка и управление на риска от наводнения в държавите-членки на Европейския съюз. Във връзка с наводненията през летния период на 2014 г. в Северна България, по информация на Басейнова дирекция - Дунавски район, на територията на Община Монтана няма определени райони с потенциален риск от наводнения.

Уязвима зона, от наводнения на територията на общината, е зоната около р. Огоста и р. Цибрица, а цялата територия на Община Монтана е определена като чувствителна зона.

На база на оценката на значимостта на потенциални бъдещи наводнения в Дунавски район (Приложение 9.2 от проекта на ПОРН) са определени следните потенциални бъдещи наводнения на територията на общината:

- Населено място: Крапчене; Река - Шугавица; Значимост "Човешко здраве": не; Значимост "Стопанска дейност": да; Значимост "Околна среда": не; Значимост "Културно наследство": не; Значимо по брой показатели: 2; Значимо по брой категории: 1.

- Населено място: Монтана; Река - Огоста; Значимост "Човешко здраве": да; Значимост "Стопанска дейност": да; Значимост "Околна среда": да; Значимост "Културно наследство": не; Значимо по брой показатели: 4; Значимо по брой категории: 3.

По предварителни разчети, от реализацията на ОУП, се очаква незначително въздействие върху съществуващите хидроложки условия на района и върху режима и качеството на повърхностните води.

3.2.2. Подземни води.

В териториалния обхват на ОУП на Община Монтана са развити няколко подземни водни тела, представени на таблица 3.2.2.1.

Таблица 3.2.2.1. Подземни водни тела в териториалния обхват на ОУП

ГИС слой	Код на водното тяло към 2009 г.	Наименование на водното тяло към 2009 г.	Площ на водното тяло към 2009 г., km ²
1	BG1G0000Qal014	Порови води в Кватернера - р. Цибрица	63
1	BG1G0000Qal015	Порови води в Кватернера - р. Огоста	250
1	BG1G0000Qpl023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	2890
2	BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско- Плевенска депресия	1734
5	BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	8904

Тези Подземни водни тела се запазват и в проекта за ПУРП за периода 2016-2021 г. и се характеризират с добро химично и добро количествено състояние. Специфичната цел на ПУРБ е постигане на добро състояние на подземните води.

Главният фактор, определящ степента и характера на замърсеност на подземните води, е антропогенната дейност. По-често срещаните замърсяващи вещества са амониак, нитрати, нитрити, хлориди, тежки метали. Основни източници на замърсяване на подземните води са: замърсяване от заустване на непречистени битови и промишлени отпадъчни води, замърсените повърхностни води, наторяването с изкуствени торове, използването на пестициди за растителна защита, битово-фекалните отпадъчни води, отпадъчните води от личните животновъдни стопанства, нерегламентирани и неправилно експлоатирани сметища за битови отпадъци и т.н.

Най-често срещания дифузени натиск и въздействие върху ПВТ са: селско стопанство, населени места без канализация, подземни богатства.

Най-често срещания точкови натиск и въздействие върху ПВТ са: складове за пестициди, заустване на БОВ, депа, индустрия, комплексни разрешителни.

Съгласно Проекта за ПУРБ 2016-2021, Приложение 1.3.2.1. Характеризиране на ПВТ, риск-оценката на ПВТ на територията на Община Монтана е представено на таблица 3.2.2.2.

Таблица 3.2.2.2. Риск оценка на подземните водни тела на територията на Община Монтана.

Код на Подземно водно тяло	Наименование на водното тяло	Риск оценка по количество	Риск оценка по химия	Обща оценка
BG1G0000Qal014	Порови води в Кватернера - р. Цибрица	не	да	в риск
BG1G0000Qal015	Порови води в Кватернера - р. Огоста	не	да	в риск
BG1G0000Qpl023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	не	да	в риск
BG1G0000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	не	да	в риск
BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	не	не	не

Мрежите за мониторинг на подземните води за Дунавски басейнов район включват 84 пункта за мониторинг на зоните за защита на водите, които също се припокриват с пунктове от контролния мониторинг - 99 пункта за контролен и 28 пункта за оперативен мониторинг, от които общо 16 са на територията на РИОСВ-Монтана, а 5 - на територията на Община Монтана. Измерваните показатели са разделени в четири групи - основни и допълнителни физикохимични показатели, специфични замърсители на подземни води - метали и металоиди и органични вещества.

Въздействие върху състоянието на подземните водни тела може да се очаква главно в районите, в които е необходимо да се извършат съществени изкопни работи. Тези въздействия касаят частично осушаване на подземните водни тела по протежение на зоната на изкопните дейности, като степента на въздействие зависи от конкретната хидрогеоложка характеристика (в частност дълбочината на водните нива) на засегнатите подземни водни тела и наличието на водовземни съоръжения в близост до изкопните работи. Поради значителната разчлененост (респективно дренираност) на терена, през който минават трасето на евентуалните нови инфраструктурни елементи, тези въздействия най-вероятно могат да се определят като незначителни.

3.2.3. Зони за защита на водите.

Засягането на защитените територии и зони, обявени за опазване на природни местообитания и биологични видове, е разгледано в т. 3.5.4. Същевременно, те са и зони за защита на водите, съгласно чл. 119 а, ал.1, т.5 от Закона за водите, и поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

Съгласно Чл. 119а. (1) Зоните за защита на водите са:

1. Водните тела и санитарно-охранителните зони по чл. 119 (води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване);
2. Зоните с води за къпане;
3. Зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително:
 - а) уязвими зони;
 - б) чувствителни зони;
4. Зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
5. Защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

В обхвата на Общия устройствен план не попадат две, от определените в чл. 119 а от Закона за водите, зони за защита на водите - зони за къпане и зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

Съгласно Заповед РД 970/28.07.2003 на Министъра на околната среда и водите, районът попада в чувствителна зона, т.е. се характеризира като водоприемник, който се намира или има риск да достигне състояние на еутрофикация - обогатяване с биогенните елементи азот и фосфор. Това състояние е свързано с ускорен растеж на водорасли и по-висши растителни видове, в резултат на което настъпва нежелано нарушаване в баланса на присъстващите, във водите, организми и влошаване на качеството на водите. Това изисква отпадъчните води от всички агломерации с над 10 000 еквивалентни жители, които се заустват в него, да бъдат предмет на допълнително пречистване с цел отстраняване на биогенните елементи азот и фосфор до определените, в разрешителното за заустване, индивидуални емисионни ограничения. По този начин водоприемникът се предпазва от допълнителна еутрофикация и се цели подобряване на неговото състояние.

Територията на общината, с надморска височина до 200 м, попада в *уязвима зона*, съгласно ДИРЕКТИВА 91/676/ЕИО от 12 декември 1991 година, регламентирана за България със Заповед № РД - 930/25.10.2010 на МОСВ за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

На територията на Община Монтана няма зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване.

Съгласно Приложение 3.1.3. от ПУРБ: Регистър на зоните за защита на подземни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване на територията на Община Монтана, има шест зони за защита .

Съгласно Приложение 3.5.1: Регистър на защитените зони за опазване на типове природни местообитания и местообитания на видове растения и животни (без птици) в БДУВДР, на територията на Община Монтана има 3 зони за защита:

Съгласно Приложение 3.5.2: Регистър на защитените зони за опазване на местообитания на птици и на територии, в които по време на размножаване, линееене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици, в БДУВДР на територията на Община Монтана има една зона за защита:

3.2.4. Водоснабдяване на територията и съществуващ начин на третиране на отпадъчните води

На територията на общината съществуват 14 каптажа, 5 дренажа, 16 тръбни и шахтови кладенци, които са добри в количествено отношение, но не се използват рационално. Има недостиг на вода в някои от населените места. Водоснабдителната мрежа е с дължина 322 км, но за съжаление остаряла и амортизирана. По-голяма част от водоизточниците са строени преди 1962 г. Водоносните хоризонти, от които се черпи вода посредством подземните водоизточници са неогенски водоносен хоризонт (сармат), кватернерски водоносен хоризонт и юрски водоносен хоризонт.

По-голямата част от населението се обслужва от „Водоснабдяване и канализация” ООД–Монтана. Водоснабдяване на населените места в общината се извършва по следният начин:

От Хидровъзел "Среченска бара" се водоснабдяват град Монтана и селата Благово, Николово, Д. Белотинци , Сумер, Крапчене, Трифоново, Стубел и Липен. За водоснабдяване на високата зона на кв. "Кошарник" се използва водоизточникът и напорният водоем на с.Войници. Довеждащите водопроводи са изградени от азбестоциментови тръби през 70 и 80-те години на миналия век, с изтекъл амортизационен срок, с големи загуби на вода от тях, преминаващи през пресечени терени, което допълнително затруднява тяхната експлоатация.

Село Войници се водоснабдява от шахтов кладенец, Студено буче от два водоизточника- гравитачно от дренаж „Ягодник” и помпажно от дренаж при ПС "Студено буче", Долна Вереница - помпажно от дренаж „Дългия кладенец”, извор „Лечица” и от извор „Палеково”, Горна Вереница помпажно от два водоизточника, Винище гравитачно от каптаж „Булин дол”, извори „Мончовец”, „Тръста”, „Рикошкото”, „Брестовите”, Клисурица помпажно от шахтови кладенци при двете помпени станции, Смоляновци от помпените станции на село Клисурица, от които водата постъпва в черпателния

резервоар на ПС "Смоляновци", Д-р Йосифово помпажно от един тръбен и един шахтов кладенец, от които водата постъпва в „контра” водоем с обем 200 м³, Габровница и Вирове от един водоизточник – кладенец при ПС „Габровница”, Безденица помпажно от дренаж при ПС „Безденица”, Славотин помпажно от тръбен кладенец при ПС "Славотин", Долна Рикса помпажно от тръбен кладенец при ПС „Долна Рикса”, Горно Белотинци помпажно на два водоема от извор „Врелото”, Горно Церовене от каптаж "Помеждинска бара", който е на територията на община Г. Дамяново и извор при ПС „Г.Церовене”,

Всички водоизточници имат издадени разрешителни за водовземане (с изключение на с. Войници). На територията на Община Монтана са учредени 14 СОЗ водоизточници, а именно: д-ж "Палеково"(от водоизточника се водоснабдява вилна зона на гр. Монтана и с. Д. Вереница), д-ж с. Безденица, извор "Лечица-нов" с. Д.Вереница, д-ж "Ягодник" с. Ст.буче, извор и ТК с. Д-р Йосифово, ШК с.Габровница, ТК към ПС "Клисурица-стара", ШК към ПС "Клисурица-нова", ТК с. Славотин, д-ж "Брестовете-горен", извори "Брестовете-среден" и „Брестовете-долен”, д-ж към ПС на с. Виноще. Останалите водоизточници са без учредени СОЗ.

Основни причини за недостиг на вода в населените места са:

- Режимно водоснабдяване на гр. Монтана и населените места, водоснабдявани от хидровъзел „Среченска бара”, се е налагало при критично ниво на яз. "Среченска бара”;
- Недостиг на вода в населените места със собствени водоизточници се наблюдава през летните месеци и при засушаване, както и при използването на водата за поливане на земеделски култури през летния сезон.
- Остарялата водопреносна мрежа, която е основно от азбестоциментови тръби, която често аварира и е с голям процент на загуби.

За осигуряване на надежно и качествено водоснабдяване е необходимо да се извърши подмяната на довеждащите гравитачни и напорни водопроводи е необходимо и саниране на всички напорни водоеми чрез вътрешна хидроизолация, което не е правено от тяхното изграждане през 60-те и 70-те години на миналия век.

Необходимо е и саниране на сградите на помпените станции - покриви, дограма, топлоизолация и др.

Необходимо да се извърши:

- подмяната на селищните водопроводни системи, с цел намаляване на аварияте и течовете;
- изграждане на алтернативни водоизточници, с цел предотвратяване на режимно водоподаване при продължително засушаване;
- повишаване на енергийната ефективност.

По програма ИСПА е изградена и функционира пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) в гр. Монтана, също и главни довеждащи колектори до нея.

Пусната е в експлоатация през 2009 г. Пречистването е тристъпално - механично, биологично и обезводняване на утайките. Пречистените отпадъчни води се заустват в р. Огоста. Извършва се периодичен мониторинг на качествата на заустените, в реката, води от лабораторията към ПСОВ и от акредитирана лаборатория, съгласно разрешителното за заустване.

В рамките на проекта "Разширение и рехабилитация на канализационната и водоснабдителната мрежи на гр. Монтана" е направена и комплексна инсталация за дефосфатизация на отпадни води в ПСОВ.

По данните от Общинския план за развитие и Заданието за ОУП, водните ресурси в общината се формират от оттока на реките и подземните води. Средното годишно количество за жител е около 2300-2400 куб. метра, а използваемата част от него е от 800-1000 куб. метра на жител годишно. Ползването на достъпни води се ограничава от влошените им качества, в резултат на замърсяването им с битово-фекални и промишлени отпадъчни води. Ето защо, пречистването на отпадъчни води придобива изключително важно значение. В Община Монтана съществуват фирми и предприятия с изградени пречиствателни станции, пречиствателни съоръжения, мазниноуловители, каломаслоуловители. Отпадъчните им води се заустват в градската канализация. Приемник на водите е р. Огоста, която е II-ра категория, а в участъка на вливането на отпадъчните води до вливането на река Ботуня е III-та категория. Водопроводната и канализационната мрежи са остарели и се нуждаят от обновяване.

3.3. Земни недра и минерално разнообразие.

Геоложката основа има разнообразен характер. Установени са триаски, юрски и долнокредни плиткоморски утаени скали: червени пясъчници, конгломерати, варовици, мергели, пясъчливи варовици и др.

Наличните експлоатируеми запаси от полезните изкопаеми са с местно значение. Добиват се инертни материали - баластра, пясък, трошен камък, глина, ограничени количества златоносен пясък.

ОУП запазва площта на устройствената зона, свързана с Кариери, насипи на 82.78 ха.

3.4. Почви и земеползване.

Почвено-географското райониране на България (по Нинов,1997) поставя територията на общината в Карпатско-Дунавската почвена област, Долнодунавска подобласт, западна Предбалканска провинция (фиг.3.4.1.).

Фигура 3.4.1. Почвено-географското райониране на България (по Нинов, 1997).

В Общинския план за развитие, почвите, в устройваната територия, са определени като излужени черноземи, песъкливо-глинести, алувиално-ливадни, по течението на река Огоста, и сиви горски - в хълмистите райони.

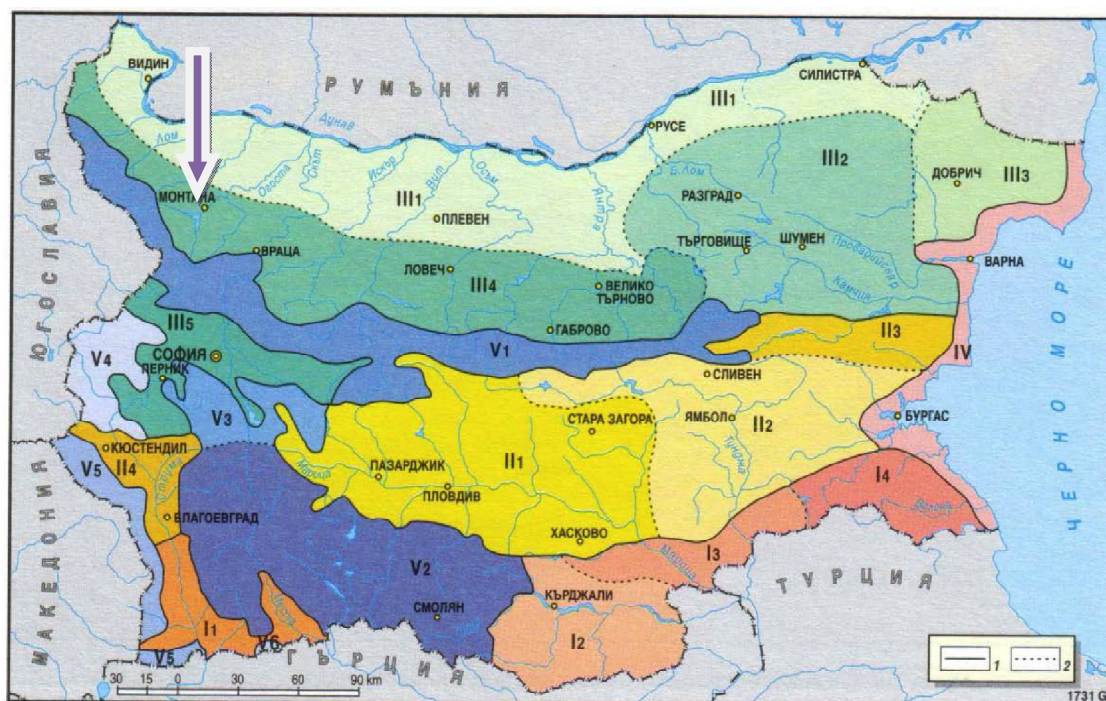
Към утвърдената годишна програма за почвен мониторинг – I ниво, 2015 г. за РИОСВ-Монтана, в общината са определени два пункта: № 31 – в землището на село Виноще и № 45 - в землището на село Долно Белотинци. Извършено е редуцирано обследване в пунктовете от мрежата за широкомащабен мониторинг на почви и пълен набор от показатели. Следят се активна реакция на почвата (pH), биогенни елементи: общ азот, общ фосфор, нитратен азот; органично вещество: общ въглерод и органичен въглерод; обемна плътност и 9 тежки метали: мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак.

По данни на РИОСВ, като цяло през последните години все повече се налага тенденцията за намаляване на замърсяването на почвите.

3.5. Биологично разнообразие, елементи на Националната екологична мрежа.

3.5.1. Биогеографска характеристика на района.

Изследваният район попада в Севернобългарския биогеографски район, Предбалкански подрайон (Груев и Кузманов, 1994). По Асенов (2006), територията попада в Балканската биогеографска провинция, Предбалкански биогеографски район.

Фигура 3.5.1. Биоеографски райони и подрайони /Бл. Груев, Б. Кузманов; 1994/.

3.5.2. Растителен свят. Характеристика на състоянието.

Основните дървесни видове, които заемат най-големи площи са обикновен бук, цер, зимен дъб (горун), летен дъб, благун, обикновен габър, келяв габър и бял бор, а от интродуцентите бяла акация. Условиата са сравнително благоприятни за естественото им възобновяване. В състава влизат още черен бор, червен дъб, бреза, обикновен орех, сребролистна липа... За озеленяване и ландшафтно оформление успешно се използват магнолия, албиция, див рожков, гледичия, конски кестен ...

В поречията на реките успешно се развиват черна елша, бяла върба, ива козя върба.. Срещат се лианите бръшлян, дива тиква и обикновен повет.

Храстовата растителност включва обикновен дрян, глог, шипка, къпина, малина, обикновена леска, синя хвойна, драка, смрадлика, люляк, трънка.

От тревистите растения, които фигурират в Приложенията на Закона за биологичното разнообразие и Червената книга на Р. България, са установени или вероятни над 40 вида - снежно кокиче, синя кандилка, ниско бясно дръвче, родопски силивряк, мека медуница ...

За откритите по-влажни пространства са характерни ливадна тимотейка), кощрява, паламида, слез, широколист жиловляк, червена куча лобода (, теснолист жиловляк, змийско мляко, пелин, див коноп.

Типичните хидрофити са водна леща, теснолистна берула, плаващ ръждавец.

Хигрофитите, като полупотопени и крайводни растения, които образуват съобщества най-често по бреговете на реките и в периферията на стоящите водоеми и на преовлажнени почви, са по-добре представени: дълголистна мента, чобанка, овчарка, лопуш, обикновената блатия, върболист, влакната върбовка, огничевоподобно великденче, теснолистен папур, горски камъш и др.

Около обработваемите площи и в запустели урбанизирани терени се срещат много рудерални видове: див овес, полски синап, великденче, кокоше просо, паламида, полска поветица, разклонена боянка, дългоосилеста овсига ...

Някои, от широко разпространените и пластични растителни видове, се използват като лечебни и са включени в Закона за лечебните растения. Като билки се ползват още части от коприва, бяло подъбиче, синя жлъчка, мащерка, жълт кантарион, медицинска комунига, бял равнец, лайка ...

Установени са 14 природни местообитания, включени в Приложение №1 на Директива 92/43/ЕИО и Приложение №1 на ЗБР, представени в табл. 3.5.2.

Оценката на въздействието върху природните местообитанията е разгледана подробно и в детайли в приложения Доклад за степента на въздействие върху защитените зони, тъй като почти изцяло местонахождението им е в трите защитени зони.

3.5.3. Гъби.

Като ценен биологичен ресурс за населението могат да бъдат разглеждани стопански значимите видове, като с най-голямо значение са пачи крак, дъбова манатарка, обикновена манатарка, сърнела, зърнеста масловка, обикновена масловка, рижица .

Срещат се още майска гъба, бисерна гъба, обикновена пънчушка (, бакърен овчи нос, ливадна печурка, горска печурка, хлебна млечница, челядинка и др.

Отровните видове са червена мухоморка, петниста мухоморка, бяла мухоморка, дяволска гъба, отровна млечница *и др.* Патогени за дървостойките са обикновена пънчушка, същинска праханова гъба, борова праханова гъба, плоска ганодерма...

3.5.4. Животински свят. Характеристика на състоянието.

Безгръбначната фауна е богата на видове, но недостатъчно проучена. Както се очаква, най-много съобщения има за клас Насекоми и предимно за представителите на разредите твърдокрили, пеперуди , ципокрили и двукрили .

Установени са ефективно заети и потенциални местообитания на редица видове, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС: тигрова пеперуда (тигров молец на Джърси), (всички землища), *Gortyna borelii lunata* (Белотинци, Смоляновци), алпийска розалия, бисерна мида, кордулегастер, лицена, обикновен паракалоптенус, офигомфус, ручеен рак, торбогнездница, бръмбар рогач, буков сечко, обикновен сечко, осмодерма.

Други видове безгръбначни, вероятни за разглежданата територия са златист гъсеничар, червена горска мравка, южна лилава апатура, ирисова апатура, лилава апатура ...

Ихтиофауната е свързана с основното водно течение – река Огоста, нейните притоци и язовир „Огоста“. Вероятни видове, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС са европейска горчивка, черна (балканска) мряна, балкански щипок, обикновен щипок, главоч, балканска кротушка, балканска кротушка. Характерни са речен кефал, дъгова пъстърва, балканска пъстърва, говедарка, гулеш, обикновена кротушка, бяла мряна... По данни на местните риболовци, в язовир „Огоста“ се срещат шаран, обикновена кротушка, платика, таранка (каракуда), уклея, бабушка, червеноперка, бобой (речен костур), сом, щука, морунаш, щипок, бяла и черна мряна, скобар, лин, слънчева рибка, бял амур, бял и пъстър толстолоб.

Видовото богатство на херпетофауната е представено от поне 11 вида земноводни - обикновен тритон, дъждовник, жълтокоремна бумка, жаба дървесница, зелена крастава жаба, кафява (голяма) крастава жаба, голяма водна жаба, горска дългокрака жаба, планинска жаба и др.

Влечугите (*Reptilia*) са представени с 15 вида - шипобедрена ишипоопашата костенурка, обикновена блатна костенурка, колхидски слепок, ивичест, стенен и зелен гущер, колхидски слепок, ивичест, стенен и зелен гущер...

Птиците са най-добре представеният, като разнообразие и обилие на видовете, клас гръбначни животни в района, поради разнообразните условия и наличието на екотонен ефект. Можем да ги обособим в следните три основни групи:

- ✓ Свързани, с река Огоста и язовир „Огоста“, водолюбиви видове;
- ✓ предимно горски видове, обитаващи дървесната и храстова растителност, заела крайбрежието и петната от широколистни насаждения;
- ✓ синантропни видове;
- ✓ степни видове, обитаващи предимно, пасищата и обработваемите земи.

От видовете, включени в Директива 79/409/ЕЕС се срещат или са вероятни: черен и бял щъркел, осояд, черна каня, орел змияр, малък креслив орел, скален орел, малък орел, лещарка, бухал, уралска улулица, пернатонога кукумявка, козодой), земеродно рибарче, синявица, сив, черен и белогръб кълвач, горска чучулига, полска бъбрица, червеногърба сврачка, градинска овесарка... Срещат се още и други видове птици с висок придозащитен статус, включени в приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие:

Клас *Mammalia* е представен в района също богато. Установени са 36 вида дребни и едри бозайници от 15 семейства, обединени в 6 разряда.

Могат да бъдат обособени в три отделни групи:

– дребни бозайници – източноевропейски таралеж, къртица, белокоремна белозъбка, див заек, катерица, полска мишка, обикновена полевка, белка, златка, невестулка ...

- едри бозайници - дива свиня , сърна, благороден елен
- прилепи - кафяво прилепче, малко кафяво прилепче

Съществуват потенциални местообитания на целевите по Натура 2000 видове европейски, лалугер, рис и 4 вида прилепи: голям подковонос, малък подковонос, подковонос на Мехели и южен подковонос .

3.5.5. Елементи на Националната екологична мрежа.

Общата площ на елементите от **Националната екологична мрежа**, включваща защитени природни територии, обявени или приведени в съответствие с изискванията на Закона за защитените територии и защитени зони, изградени по общоевропейската програма НАТУРА 2000 и в съответствие със Закона за биологичното разнообразие, за **Община Монтана**, без отчитане на припокриването, е 18 283.30 ха, а с отчитане на припокриване е **12 333,14 ха**, с дял **18.22 %** от общата ѝ територия.

Площта на елементите на Националната екологична мрежа и делът им в общинската територия, с отчитане на припокриване, представяме в таблица 3.5.5.1.

Таблица 3.5.5.1. Площ на елементите на Националната екологична мрежа и делът им в общинската територия с отчитане на припокриване

Елементи на НЕМ		Защитени зони		Защитени зони Дир. 92/43/ЕЕС		Защитени зони Дир.2009/147/ЕС		Защитени природни т-ии	
ха	%	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
12 333,14	18.22	12 206	18.03	10540.89	15.57	7 742.40	11.43	127.14	0.19

В общината са обявени две защитени местности по Закона за защитените територии:

Защитена местност „КИТКАТА” . Заема площ от 1.46 ха в землището на село Вирове. Опазва уязвими и редки растителни съобщества - вековна гора от летен дъб.

Защитена местност „СТО ОВЦИ” Заема площ от 289.84 ха в землищата на селата Смоляновци, Община Монтана и Превала, Община Чипровци, Област Монтана. Опазва местообитания на защитени видове растения (снежно кокиче, петров кръст) и животни (шипоопашата костенурка, скален орел и др.), скални съобщества и характерен ландшафт. Описани са находища на стефчова тлъстига и горска съсънка.

В границите на **Защитена местност „Сто овци”** е включена площ от 125.68 ха, част от землището на село с. Смоляновци, или 43.36 % от общата ѝ площ. Защитената местност се припокрива със Защитена зона „Западен Балкан” (BG0002002).

На територията на Община Монтана към 20.04.2015 год. в регистъра по Закона за биологичното разнообразие като „вековни дървета” са вписани 18 обекта (Таблица 3.5.5.2.) .

Таблица 3.5.5.2. Включени „вековни дървета” на територията на община Монтана в регистъра на вековните дървета по Закона за биологичното разнообразие, поддържан от Изпълнителна агенция по околна среда, към 01.03.2016 година.

№ в ДР	Вид	Документ за обявяване	Местонахождение	Възраст (години)	Височина (м)	Обиколка на 1,3 м (м)
1099	Цер	Зап.№285/04.05.1979 КОПС(ДВ бр45/1979г.)	с. Смоляновци, м. Дъбравата	200	15	2,50
1100	Зимен дъб		с.Смоляновци, м."Кладенчовико шари"	150	18	2,5
1101	Зимен дъб		с.Смоляновци, м "Врѳхци"	150	12	2,50
1102	Зимен дъб			150	12	2,50
1104	Цер			300	17	4,20
1105	Зимен дъб		с.Смоляновци, м."Гробище"	150	12	1,80
1106	Зимен дъб		с.Смоляновци, м."Блатото"ПФ	120	12	1,60
1107	Зимен дъб			120	14	1,80
1108	Цер			300	20	3,00
1109	Зимен дъб			120	12	1,80
1110	Зимен дъб			250	25	2,80
1157	Цер	Зап.№235/4.04.1980 г. КОПС(ДВ бр35/1980 г.)	с.Вирове, на 500м зап.от селото	300	18	5,20
1162	Цер		с.Студено буче	200	15	3,50
1491	Цер		.Бистрилица, м."Бабино поле"	350	22	4,18
1964	Летен дъб	Зап.№ РД-98/23.03.1997 г. (ДВ бр. 52/1997 г.)	м"Гладежака"село Студено буче	200	10	3,60
1918	Черница	Зап. №РД-564/08.05.2003 г. (ДВ бр.54/ 2003г.)	с.Липен,общ..Монтана–до казана	300	12	6,0

2044	Скоруша	Зап..№РД-855/19.11.2007 г. (ДВ бр.104/2007 г.)	гр. Монтана, м. „Парта”	125	15	2,00
1492	Полски бряст	Зап.№174/ 09.03.1983 г. на КОПС (ДВ бр.26/1983 г.)	гр. Монтана, бул. Дамянов	200	28	2.90

Районът е богат на предложения за обявяване на обекти по европейската мрежа от защитени зони НАТУРА 2000, предназначена за защита на видове и местообитания, описани в приложенията на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

➤ Защитени зони по чл. 6, ал.1, т. 1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие, изграждани по европейската програма Натура 2000, в частта ѝ за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете от Директива 92/43/ЕЕС.

❖ **„ЗАПАДНА СТАРА ПЛАНИНА И ПРЕДБАЛКАН”**, записана с идентификационен код BG0001040 и с площ от 219715.84 ха. Предмет на опазване са 37 типа местообитания, включени в Приложение 1 на Директива 92/43/ и в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и 60 вида с висок природозащитен статус – 6 растения, 20 безгръбначни, 8 риби, по 3 вида земноводни и влечуги и 19 вида бозайници, от които 12 прилепи.

Защитената зона заема общо 7 666.66 ха от общинската територия или 11.326 % от нея, чието разпределение е представено на табл. Таблица 3.5.5.3.

Таблица 3.5.5.3. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Западна Стара Планина и Предбалкан”.

Землище	Заета площ от защитената зона (ха)	% на заетата площ от общината	% на заетата площ от защитената зона
Белотинци	2 223.75	29.005	0.101
Винище	0.76	0.010	0.00003
Смоляновци	2 952.65	38.513	0.134
Горна Вереница	413.26	5.390	0.019
Долна Вереница	541.12	7.058	0.250
Горно Церовене	985.64	12.856	0.045
Монтана	549.48	7.167	0.025

Площта от 7 666.66 ха в Община Монтана е 5.27 % от общата територия на **Защитена зона „Западна Стара планина и Предбалкан“ (BG0001040)** по Директива 92/43/ЕЕС.

❖ **„ПЪСТРИНА“ (BG0001037)** с площ от 35515.50 дка. Предмет на опазване са 9 типа местообитания, включени в Приложение 1 на Директива 92/43/ и в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие, едно растение, 7 безгръбначни, 4 риби, 3 вида земноводни, два вида влечуги и 9 вида бозайници, от които 5 прилепи.

Защитената зона заема общо 2874.23 ха от общинската територия, или 4.246 % от нея, чието разпределение е представено на табл. Таблица 3.5.5.4.

Таблица 3.5.5.4. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Пъстрина“ (BG0001037).

Землище	Заета площ (ха)	% от заетата площ в общината	% от заетата площ в защитената зона
Крапчене	436.41	16.12	0.64
Долно Белотинци	551.29	19.18	0.81
Липен	585.60	20.37	0.86
Николово	296.07	10.30	0.44
Стубел	1004.86	34.96	1.48

Площта от 2 874.23 ха в **Община Монтана** е 80.93 % от общата територия на **Защитена зона „Пъстрина“ (BG0001037)** по Директива 92/43/ЕЕС.

➤ Защитени зони по чл. 6, ал.1, т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, изграждани по европейската програма Натура 2000, в частта ѝ за опазване на местообитанията на птиците по Директива 79/409/ЕЕС.

❖ **„ЗАПАДЕН БАЛКАН“ (BG0002002)**, с площ от 146 820.50 ха. Предмет на опазване са 36 вида птици по чл. 6, ал.1, т.3 от Закона за биологичното разнообразие и 8 по чл. 6, ал.1, т.4 .

Защитената зона заема общо 7 742.41 ха от общинската територия или 11.437 % от нея, чието разпределение е представено на табл. 3.5.5-5.

Таблица 3.5.5.5. Баланс на територията от Община Монтана, включена в границите на Защитена зона „Западен Балкан“ (BG0002002).

Землище	Заета площ (ха)	% от заетата площ в общината	% от заетата площ в защитената зона
Белотинци	2279.20	3.367	29.439
Винище	386.82	0.571	4.996

Смоляновци	2544.31	3.758	32.862
Горна Вереница	365.36	0.540	4.719
Долна Вереница	540.41	0.798	6.980
Горно Церовене	1424.85	2.105	18.403
Монтана	201.45	0.298	2.602

Площта от 7 742.41 ха в Община Монтана е 5.27 % от общата територия на **Защитена зона „Западен Балкан” (BG0002002).**

Въздействието, от реализацията на ОУП, върху трите защитени зони е изяснено в приложения Доклад за степента на въздействие по Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

3.6. Ландшафт

Ландшафтите на територията на общината могат да бъдат класирани по няколко особености. Според надморската височина, техният тип е ниско- и среднопланински ландшафти, при което могат да се отличат няколко подтипа:

- Подтип I клас - според преобладаващото почвено покритие - ландшафти с широколистни, широколистно-иглолистни, редки и нискостъблени гори, с поляни и единични дървета, с поляни и храсти, както и скални ландшафти;

- Подтип II клас - според присъствието в ландшафта на водни площи или течения, с което те може да се определят като водни ландшафти, или според присъствието на културни елементи около селищата на общината, с което тези ландшафти се определят като културни ландшафти;

- Подтип III клас - според степента на нарушеност на ландшафтите, в резултат на вековното антропогенно присъствие и дейност - ненарушени (природни) ландшафти и нарушени (антропогенни) ландшафти;

В отделните територии е характерно формирането на смесен тип ландшафти.

Комбинацията от естествени и антропогенно формирани, през вековете, предпоставки на територията на общината, дава възможност да се определят съществуващите типове ландшафти:

- *Урбогенен селищен тип ландшафт*, чието бъдещо развитие и състояние е в пряка зависимост от социално-икономическите условия в общината. Обхваща селищните и особено, прилежащите крайселищни територии на населените места в общината, както и ситуираните там туристически образувания. Положително оформящо въздействие за облика на този тип ландшафт има растителността в отделните общински и частни селищни и крайселищни имоти и околната природна среда.

- *Агрогенен тип ландшафт с преди всичко площно визуално въздействие.*

Поради характера на релефа в общината, той е достигнал максимума на възможност за териториално развитие. Това са обработваеми земи, животновъдни ферми, мерите, ливадите, пасищата и други селскостопански територии, ситуирани предимно около селищата, пътищата и в крайречните заравнени земи от територията на общината.

- *Дендрогенен тип ландшафт на горските територии.* Той обхваща основната част от територията на Община Монтана, включена в горския фонд, и преди всичко, защитените територии и защитените зони по Натура 2000. Растителните формации в пояса на широколистните гори. В териториите с дендрогенен тип ландшафт на Община Монтана попадат и защитените зони по Натура2000.

- *Дендрогенен крайречен тип ландшафт на влажните зони, формиран по речните тераси на реките и техните притоците им.* Основно към него се причисляват крайречните територии с влаголюбива дървесна и храстова растителност. Този тип ландшафт е защитен от Закона за биологичното разнообразие. Визуалното и екологично въздействие на този тип ландшафт се оценява като максимално за облика на ландшафта и за неговото здравно-физиологично въздействие върху човешкия организъм.

Потенциали за развитие на ландшафта.

Запазените възможности за естествено развитие, които характеризират повечето типове ландшафти и изразяват тяхната устойчивост, са индикация за това, че територията се нуждае предимно от дейности и действия с превантивен характер по отношение на запазване и обогатяване на основните видове ландшафти.

3.7. Културно-историческо наследство.

Територията на общината е наситена с множество недвижими културни ценности с архитектурно-строителен, художествен и археологически характер, вкл. и с национално значение, като античния град Монтана. По информация от Регистъра на НКЦ и архива на НИНКН, обекти на недвижимото културно наследство са обявени в гр. Монтана и селата Белотинци, Благоево, Долна Вереница, Долно Белотинци, Д-р Йосифово, Живовци, Горна Вереница, Горно Церовене, Клисурица, с. Крапчане, с. Липен, с. Николово, Славотин, Смоляновци, Стубел, Сумер, Трифоново, Вiniще и Вирово.

Предварителният проект за ОУПО предлага устройствени режими за тях, при спазване на утвърдените режими за опазване на единични и групови НКЦ .

3.8. Отпадъци.

Програмата за управление на отпадъците на Община Монтана е разработена съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците. Тя е неразделна част от Общинската програма за околна среда. Общинският съвет на Община Монтана е приел Наредба, в която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на

- битови отпадъци, в т.ч. биоразградими отпадъци;
- отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло, различни от отпадъците от опаковки;
- строителни отпадъци;
- биоотпадъци от потока битови отпадъци;
- опасни битови отпадъци;
- масово разпространени отпадъци и др.

В експлоатация е Регионално депо Монтана (за битови и неопасни производствени отпадъци- клас „депо за неопасни отпадъци”), което обслужва общини Монтана, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец, Якимово, Вълчедръм и Криводол (област Враца).

Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД е еднолично дружество, 100% собственост на община Монтана, което извършва дейности по третиране на отпадъци – предварително сепариране и депониране. Изградено е със средства от предприєдинителната програма ИСПА и е пуснато в експлоатация през месец януари 2006 г. Отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство. Изградена е и от 05.06.2012 г. е пусната в експлоатация инсталация за предварително сепариране на твърди битови отпадъци и отделяне на рециклируеми компоненти с капацитет 20 t/h. Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 дка, а капацитетът на клетките за депониране е 911 400 t.

За експлоатацията на депото е издадено комплексно разрешително по чл. 117 от ЗООС № 162-Н1/2010, с решение на Министъра на околната среда и водите. Общата площ на регионалната система за управление на отпадъците е 189 дка, капацитетът на сепариращата инсталация е 20 т/ч, а капацитета на клетките за депониране е 911 400 т.

Община Монтана включва 24 населени места с население около 59 861 души. От 2009 год. всички те са включени в организираното сметоизвозване след проведена процедура по ЗОП.

Разделно събраните отпадъци от опаковки в Област Монтана се събират от фирма „БКО” ООД, по график, изготвен от тях и съгласуван от съответната община и се транспортират до площадка в гр. Враца.

Строителни отпадъци

Основни проблеми са неконтролираното изхвърляне на строителните отпадъци, което води до формирането на нерегламентирани сметища.

Строителните отпадъци временно се съхраняват на площадки, определени от общината с решение на Общински съвет. Община Монтана все още не разполага с инсталации за предварително третиране на строителните отпадъци, както и няма ясно изразени инвестиционни намерения, относно въвеждане на специализирани технологии,

инсталации и съоръжения за преработване и/или рециклиране на строителни отпадъци с цел тяхното оползотворяване, посредством повторното им влягане в строителството, алтернативи на депонирането, което е прилагано до промените в ЗУО, по отношение на строителните отпадъци.

Производствени и опасни отпадъци.

В настоящия момент, основен начин на обезвреждане е депонирането, но няма специални депа на територията на общината и областта. Не всички фирми, генериращи производствени и опасни отпадъци, представят в общинската администрация съответните годишни отчети, съгласно действащото законодателство. За малки фирми, или няма информация, или е неточна, тъй като не водят отчетност. По-голямата част, от тях, не разполагат със собствени съоръжения за обезвреждане и ползват наличните съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци.

Отпадъци от лечебни и здравни заведения. Притежават някои специфични характеристики и изискват специално третиране. Те може да са носители на зарази, поради което следва да бъде отделно събирани от другите смесени отпадъци от бита за се избегне заплахата за общественото здраве. В отпадъците от лечебни и здравни заведения може да съдържат превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи, хирургически продукти и други. За обезвреждане на количествата генерирани отпадъци от лечебни и здравни заведения се предават на лицензирани фирми, притежаващи необходимото разрешително по ЗУО. За отпадъците от частните кабинети, включително стоматологичните и с ветеринарномедицинската дейност по настоящем няма данни. Не изключваме възможността да попаднат съвместно с битовите отпадъци на депото за неопасни отпадъци.

Решен е проблема за екологосъобразното съхранение в складовете и „Б-Б” кубовете и обезвреждане на **препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност и такива, с неустановен характер.**

Проблемите, които бяха изложени до тук, по отношение на управлението на отпадъците на територията на Община Монтана, са задълбочено анализирани в актуалната Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2012-2020 г. В резултат на това, в Програмата са заложили мерки за следващите години за подобряване на дейността.

3.9. Рискови енергийни източници - шум, вибрации, йонизиращи лъчения.

Шумът и вибрациите, по своето хигиенно значение, са на едно от първите места сред неблагоприятно действащите фактори в работната и околна среда. Шум, над пределно-допустимите норми, се отчита основно от автомобилния транспорт, който макар и с импулсивен характер, въздейства върху жилищните зони. Измерените нива на най-оживените пътни участъци са в рамките на допустимите нива от 60dB.

Основните причини за шумово замърсяване в района са автомобилният трафик, лошокачествена настилка и наклоните на някои улици. Подмяната и поддръжката на съществуващата настилка ще доведе до значително подобряване на шумовата среда.

Няма данни за превишаване на нивата на шума в жилищните зони.

Според Годишния Доклад за 2015 година за състоянието на околната среда на територията на Община Монтана, няма агломерации, основни летища, железопътни линии и пътища, определени като такива, в Закона за защита от шума в околната среда.

Съществуващите шосейни и железопътни артерии не могат да бъдат класифицирани като силно натоварени и не представляват сериозен проблем, по отношение на шумовото натоварване на околната среда.

Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, извършват собствен периодичен мониторинг на шум. През периода не са получавани жалби и сигнали, свързани с излъчвания, от промишлените източници, шум в околната среда.

През територията на общината преминават трасета на електропреносни въздушни линии, източник на електромагнитни полета, които са рисков фактор за увреждане на здравето на хората. Изградената енергийна мрежа отговаря на нормативните изисквания. В хигиенно-защитната зона на линията не се допуска по никакъв повод урбанизация.

Производствени и др. дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. На територията на Община Монтана действа локална мониторингова станция, част от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

3.10. Естествени и антропогенни вещества и процеси.

Антропогенните фактори се свързват с резултатите от съзнателната дейност на хората. Всеки отрасъл има характерни за него замърсители. Те са разнообразни и бяха разгледани по компоненти и фактори на околната среда

3.11. Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал.

Според Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 година на територията на Република България към 31.12.2012 г. работят 77 предприятия, класифицирани и регистрирани като „предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал” и 91 предприятия като „предприятия и /или съоръжения с нисък рисков потенциал” от големи аварии с опасни вещества. Класификацията на тези обекти е извършена въз основа на критериите в приложение No 3 към Глава седма, Раздел I на Закона за опазване на околната среда и Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, приета с ПМС No 2 от 11.01.2016 г., обн., ДВ, бр. 5 от 19.01.2016 г., в сила от 19.01.2016 г.

С потвърдена класификация на територията на община Монтана са

- Складова база „Ливадски дол“, с оператор „Видекс инженеринг“ ЕАД, София – **предприятие с висок рисков потенциал**

- Фабрика за слънчогледово масло – екстракционен цех, с. Д-р Йосифово, с оператор „Фаустина Груп“ ЕООД, гр. София – **предприятие с нисък рисков потенциал.**

Инциденти, свързани с използване на опасни химични вещества, биха могли да възникнат в резултат на технологични аварии във фирми, пропуски в контрола и организацията на дейностите, катастрофи и пропуски при превоз, разпиляване и пробив в стените на сгуроотвали, хвостохранилища, нарушения целостта на продуктопроводи, разливи, терористични актове... Големите промишлени аварии имат тежки последствия върху населението и околната среда и това подчертава необходимостта от предприемане на подходящи превантивни действия за недопускане или свеждане до минимум на последиците от тях.

Оценката на риска от големи аварии с опасни вещества и идентифицирането и прилагането на мерки за предотвратяване на големи аварии и ограничаването на последствията от тях, се извършва от операторите на тези предприятия или съоръжения.

Рискът от големи аварии би могъл да се увеличи и поради вероятността от природни бедствия и при транспорта на опасни вещества. Това се разглежда от операторите при оценката на опасностите от големи аварии и разглеждането на възможните сценарии за възникване на големи аварии.

Изграждането и експлоатацията на предприятия с висок рисков потенциал е предмет на разрешително по чл. 104, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, издавано от министъра на околната среда и водите, след съгласуване със съответните компетентни органи (МВР, ИА „ГИТ“ и общините, на чиято територия са разположени обектите), въз основа на мерките, разработени от операторите в доклада за безопасност и аварийния план на предприятието.

Единственото на устройваната територия предприятие с висок рисков потенциал - Складовата база „Ливадски дол“ на „Видекс инженеринг“ ЕАД, София е разположено в землището на село Николово, на главен път Е-79, на 3 км от гр. Монтана. Общата му площ е 107 491 м². (фиг.3.11.1.).

Застроената площ от 1290 м² включва няколко склада за съхранение на взривни материали, отдалечени от склада за инструментална екипировка и разположени на безопасни разстояния един от друг, така че в случай на взрив да не предават детонация помежду си.

„Видекс инженеринг“ ЕАД, София - складова база „Ливадски дол“, попада в обхвата на Раздел I към глава Седма на ЗООС и е с издадено Разрешително по реда на чл. 104, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда - № 68/31.07.2007 г., изменено с решение 01-68/17.02.2016 година на МОСВ.

Предприятието е с разработен и утвърден Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии съгласно Приложение № 2 към чл. 11, ал. 1 от Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване последствията от тях.

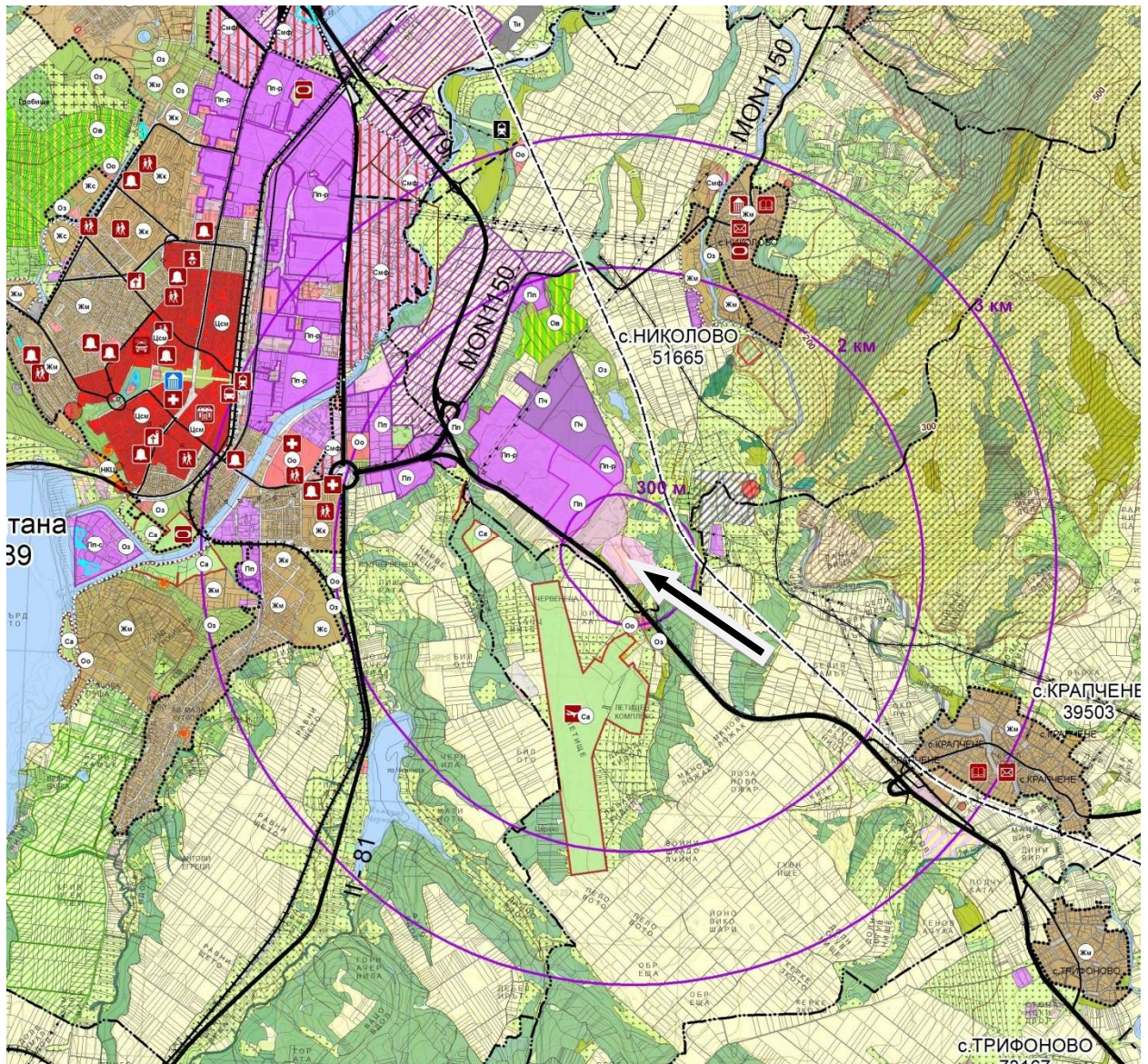

Фигура 3.11.1. Местоположение на складова база за съхранение на взривни вещества „Ливадски дол“.

Предприятието е с разработен и утвърден Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии съгласно Приложение № 2 към чл. 11, ал. 1 от Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване последствията от тях.

Складовата база отстои на 1986 м по въздушна права линия от регулационните граници на град Монтана, на 2 513 м от село Николово, на 295 м от новопроектираното трасе за скоростна ЖП линия, на 314 м от съществуващо заведение за обществено хране. На по-малко от 100 м югозападно преминава първокласния път от Републиканската пътна мрежа I-1 - най-западният от първокласните пътища в страната с общо направление север-юг, свързващ Видин с граничният контролно-пропускателен пункт Кулата - Промахон, преминавайки през София. Пътят е част от Европейски път E79. Северозападно от предприятието и пътя е разположен терен, описан по опорен план като вид производствена зона – „за друг вид производствен, складов обект“.

Отстоянието е около 100 м. Основните обекти в 3 километровата зона са описани в Доклада за предотвратяване на големи аварии - част от регулацията на град Монтана и селата Николово и Крапчене, заведение за обществено хране, нова промишлена зона, язовир „Чернила“, Регионално депо за битови и неопасни производствени отпадъци, бензиностанции, елподстанция, млекозавод „Лактис“, гаражи... В Предварителния проект за ОУП са отразени адекватно на изискванията зоните за въздействие и попадащите в тях имоти, съоръжения и транспортни пътища с техните устройствени зони (фиг.3.11.2.).

Фигура 3.11.2. Зони за въздействие от предприятието с висок рисков потенциал Складова база за съхранение на взривни вещества „Ливадски дол“.

При липсата на конкретни данни за количествата и вида на експлозивните вещества , които да дефинират зоните с потенциален риск при производствена авария, в ОУП за обозначени 300 метра, двукилометрова и трикилометрова зона за въздействие.

В разглежданият последен вариант на Предварителен проект за ОУП на мястото на съществувалия в миналото „пионерски лагер” удачно не е предвидена устройствена зона „курорт и отдих” – Ок.

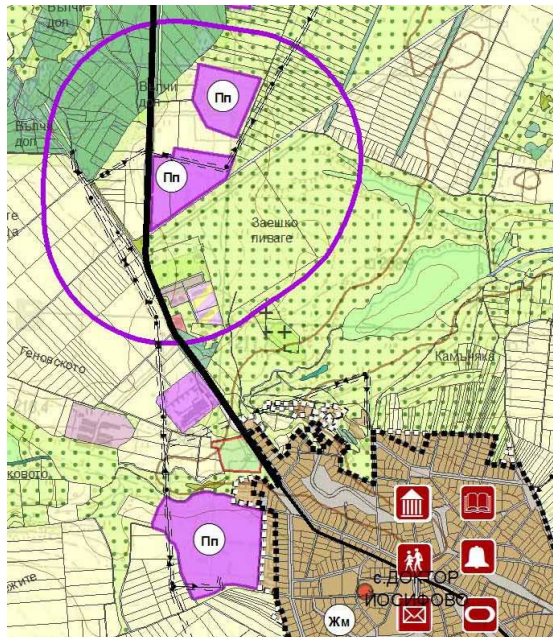
В 300 метровата зона по предоставените данни от Национална компания „Железопътна инфраструктура“ попада и част от новопроектирано трасе на скоростната железопътна линия София – Видин, ситуирано в Предварителния проект за ОУП.

Операторите на предприятия и съоръжения, класифицирани в „нисък рисков потенциал” разработват политика за предотвратяване на големи аварии и мерки за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност. Обектите подлежат на ежегоден контрол и комплексни проверки от страна на отговорните институции по отношение на изпълнение на управленските, организационните и техническите мерки за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност, насочени към предотвратяване на големи аварии и

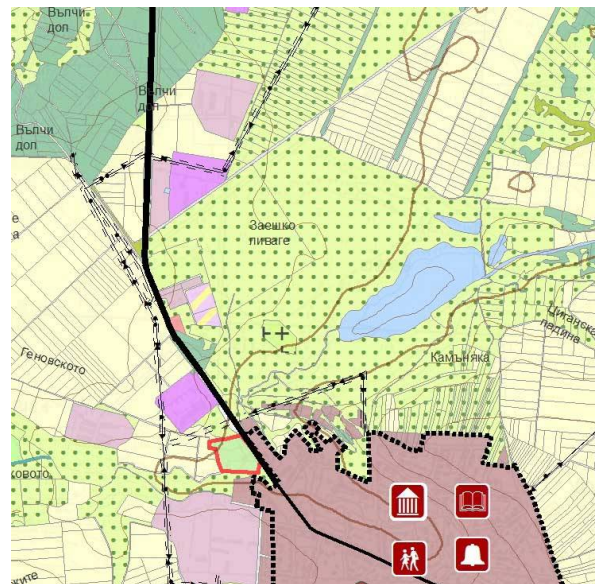
С нисък рисков потенциал в устройваната територия е определена инсталацията за производството на биодизел Фабрика за слънчогледово масло в имот No 1, масив 139, местност „Заешко поле” в землището на село Доктор Йосифово, Община Монтана, собственост на „Фаустина Груп” ЕООД, гр. Враца. Маслоекстракционната фабрика е в експлоатация от 1995 г. и е оборудван с най-съвременни машини и съоръжения за преработка на слънчогледово семе по пресово-екстракционна технология. Капацитетът за преработка е 200 тона на денонощие, а рафинерията добива до 60 тона олио на денонощие. Ключов етап в развитието на предприятието е въвеждането на инсталация за производство на биодизел, с капацитет, (респективно 50 тона/денонощие). За дейността е издадено комплексно разрешително № 378-H0/19.06.2009 г., в сила от 04.07.2009 г. според което капацитетните възможности за годишно производство достигат до 14 000 тона биодизел и 140 т глицерин. Процесът по същество представлява преестерификация на растително масло. Използват се алкил-естери, т.е. преестерификация с метилов алкохол. За ускоряване на химичната реакция, като катализатор се използва КОН или NaOH. Като суровина за производство на биодизел могат да се използват почти всички растителни масла. Крайните продукти от преестерификацията на растително масло са около 90% метилов естер на маслото (биодизел) и около 10% глицерин.

С писмо с изх. № 26-00-3371/29.10.2008 год МОСВ определя, че на операторът не е необходимо издаване на разрешително по чл. 104 от ЗООС. Разработен е и утвърден вътрешен аварийен план за действия при аварии и природни бедствия. Направена е оценка за възможността за изпускане в резултат на аварийна ситуация в канализацията (независимо дали производствена, повърхностна или друга) на опасни течни вещества, препарати или силно замърсена вода, включително в резултат на гасене на пожар. Разработени са и влезли в сила Инstrukция с мерки за ограничаване или ликвидиране на последствията при залпови замърсявания на отпадъчните води вследствие на аварийни ситуации.

ОУП не внася изменения в устройството на територията на землището на село село Доктор Йосифово в сравнение с Опорния план (фиг.3.11.3.).

Предварителен проект за ОУП

Опорен план

Фигура 3.11.3. ОУП не внася изменения в устройството на територията на землището на село село Доктор Йосифово в сравнение с Опорния план.

През 2016 г. няма възникнали големи аварии в обекти, класифицирани като предприятия с висок и/или нисък рисков потенциал.

Промислените дейности са с решаваща роля в икономическото благосъстояние на общината и региона, но на тях се дължи значителен дял от общите емисии на основните замърсители на въздуха, водите и почвите. Изпълнението на изискванията, заложи в Директива 96/61/ЕС осигуряват комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването при постигне на устойчив растеж чрез предотвратяване или, където това е неприложимо, към намаляване на емисиите.

ЗООС въвежда прилагането на Системата за управление на околната среда, като основно изискване към операторите на инсталации, подлежащи на Комплексно разрешително. Тя е част от общата система за управление и включва организационната структура, дейностите по планирането, отговорностите, практиките, процедурите, процесите и ресурсите за разработване, внедряване, постигане, преглед и поддържане на политиката по околната среда. Систематна допринася за значително снижаване на риска и от големи промишлени аварии със значимо въздействие върху околната среда и населението.

В Регистъра на комплексните разрешителни съгласно чл.129, ал.1 от ЗООС за територията на община Монтана включените инсталации с издадени комплексни разрешителни са:

- «Монбат» АД – производствена база гр. Монтана; № 2-Н2/2013 г.
 - «Берг монтана фитинги» ЕАД, гр. Монтана - № 125/2006 г., актуализирано на 20.12.2016, в сила от 04.01.2017
 - „БУЛГАРПЛОД - СОФИЯ” АД, площадка Монтана, № 406-Н0/2011 г;
 - „ДЕНИРВЕЛ” ЕООД, площадка Монтана, № 494-Н0/2014 г, актуализирано на 26.08.2016 г, в сила от 10.09.2016 г.;
 - „Стройкерамика” ООД, площадка Монтана, № 131/2006 г,
 - ФАУСТИНА ГРУП” ООД, площадка село Доктор Йосифово, № 378-Н0/19.06.2009 г., в сила от 04.07.2009 г.
 - «Регионално депо за неопасни отпадъци – Монтана; 162-Н1/2010 година
- С регистрация по Регламент (ЕО) №1907/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) е „Монбат” ЕАД, гр. Монтана.

«Монбат» АД, «Берг Монтана фитинги» ЕАД и «Стройкерамика» ООД са разположени в регулационните граници на град Монтана – северна индустриална зона. ОУП не внася изменение в градоустройството на областния център.

Предварителният проект за ОУП не внася изменения в площното ситуиране на «Регионално депо за неопасни отпадъци – Монтана, а адекватно на изисквания определя видовете производствени зони в контура по Опорен план. Не се внасят устройствени изменения в близкоразположените територии около депото.

3.12. Здравно-хигиенни условия на средата.

Постоянното население на общината към 31.12.2014 г. наброява 53 856 души, което е 36.6 % от населението в областта. Развитието на демографските процеси през последните 10 години навлезе в неблагоприятна фаза, характеризираща се с чувствително влошаване на режима на демографско възпроизводство и постепенно намаляване на броя на населението. По степен на урбанизация към 31.12.2014 г., Община Монтана е на първо място в областта с 82.0 % градско население, което е по-високо от средната стойност за страната - 73.1 % . Според Стратегията за развитие на Област Монтана, здравната система на областта, в т.ч. и на общината, е териториално добре разположена, задоволително развита и удовлетворява нуждите на населението от първична, специализирана извънболнична и болнична помощ в необходимия обхват. Проблем е наличието на голям брой здравно-неосигурени лица, а в селата с голяма концентрация на ромско население, медицинското обслужване е затруднено, включително поради недостига на специализиран транспорт.

РЗИ извършва постоянен и периодичен мониторинг на води за питейно-битови цели. В устройваната територия няма крупни производствени и други дейности, отделящи вредни вещества над нормативно определените стойности.

Характерни вредности са финни прахови частици, прах; смесен абразивен с метален прах; химични вещества с токсично, дразнещо и т.н. свойства; пренапрежение на горните крайници, вследствие на монотонни движения с натиск. В следствие с изразеността на видовете вредности, очаквани последствия за здравето на работещите в общината са най-вече заболявания на дихателната система (бели дробове), заболявания на опорно-двигателния апарат (горни крайници), на сетивните органи (слух). Подобренито на условията за работа, както и в други райони, е свързано с инвестиции в нови технологии.

Проблем за общината са концентрациите на финните прахови частици (ФПЧ₁₀), представляващи пренасяни по въздуха твърди и ликвидни частици, които се задържат за

Важна роля за опазване здравето на населението в Община Монтана има Общинският план за развитие, Програмата за намаляване на нивата на финни прахови частици (ФПЧ₁₀) и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух и редица други разработени и изпълнявани програми и проекти.

Политиката на Община Монтана, в сферата на здравеопазването, е в съответствие с Националната и с приоритетите на Европейския съюз в тази област. Тя е насочена към подобряване и развитие на общественото здраве, бързата реакция към заплахи по отношение на здравеопазването, към здравната промоция и профилактика. Тя е насочена към укрепване и опазване на здравето на хората, понижаване на заболяемостта и намаляване на страданията, причинявани от основни болести, травми и увреждания.

4. РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА БЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ОБЩАЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН

❖ **Атмосферен въздух.** Приземният атмосферен слой може да се окачестви като епизодично замърсяван с финни прахови частици. Без прилагане на ОУПО, ще продължи това негативно въздействие.

❖ **Повърхностни и подземни води.** Ще продължи антропогенно натоварване и влошаване качествата на водите, поради директното заустване на отпадъчни води, при липсата на пречиствателни станции за селата, както и наличието на малки нерегламентирани сметища. Ще се запазят и силно неблагоприятните тенденции за:

- недостатъчно използване на капацитета на питейните водоизточници и липсата на пречиствателна станция за питейните води;
- завишаване загубите на питейна вода, в резултат на амортизацията на водопроводната мрежа и оттам, по-големия добив на вода;
- използването на питейната вода за напояване;

- ниска изграденост на канализационна мрежа по селата или пълната липса на такава, както и продължаващата амортизация на съществуващата канализационна мрежа;
- влошаване на качествата на питейните водоизточници и повърхностните води, поради липса на канализация в населените места и прилагане на недобри земеделски и аграрни практики;
- наводнения при високи води, въздействащи негативно върху земеделските и жилищни територии, водещи до екологични и социално-икономически щети. Съществуват проблеми с поддръжката на изградените диги и състояние на речните корита – има непочистени речни корита.
- общото антропогенно натоварване на реките и невъзможност за постигане на целите и изпълнение на част от мерките за защита на водите, регламентирани в ПУРБ.

❖ **Почви и земни недра.** Без предвижданията на ОУПО ще се запази процента необработваеми и неизползвани земеделски земи и ще продължи липсата на зони за стопанска инициатива и на територии с устройствен режим, с допустима промяна на предназначението за смесени функции (СМФ), които да могат да стимулират в следващите години икономическото развитие на общината.

❖ **Биологично разнообразие и неговите елементи, елементи на Националната екологична мрежа.** Ще се затрудни реализацията на мерките за защитените природни обекти. Ще се съхрани нивото на лесистост и тенденцията за ограничено развитие на зелената система на селищата и извънселищните полигони, без да се направят следващите стъпки за изграждане на адекватни, на съвременните разбирания, биокоридорни връзки между Старопланинската верига, Предбалкана и Дунавската низина. Съществува опасност от засилено антропогенно усвояване на площи около пътната мрежа, включени в защитените зони и създаване на предпоставки за невъзможност за възстановяване на горите около основните водни течения.

❖ **Ландшафт.** Основният тип ландшафт остава непроменен, с малка вероятност за увеличаване на пустеещи зони и нарушени терени.

❖ **Културно-историческо наследство.** Възможно е увреждане на културни и исторически ценности от природни фактори и от неконтролно поведение на хора.

❖ **Отпадъци.** Налице са малки нарушени терени. Увеличаването им води до засилване на ерозията, намаляване на естетическата стойност и привлекателността на района и намаляване на потенциала за развитие на туризъм в района.

❖ **Рискови енергийни източници.** Ще се запази тенденцията за въздействия от шум и вибрации в територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик. Завишенията ще продължат да са характерни за някои улици, с тенденция за

покачване на показателите. Ще се съхранят и причините за това - характерните особености на досегашното устройство на град Монтана, характеризиращо се с преминаване и на транзитен трафик, липса на защитни „зелени екрани“, лошокачествена пътна и улична настилка. Не се очакват отрицателни промени по отношение на *йонизиращи и нейонизиращи лъчения*.

❖ **Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал.** Ще се съхрани настоящото състояние с наличие на производствена и рекреационна устройствена зони, граничещи с предприятие с висок рисков потенциал.

❖ **Човешко здраве.** Налице ще е повишаване на здравния риск за населението, поради утежнена акустична обстановка в крайпътните квартали, недоизградена канализационна система и влошени качества на питейната вода.

❖ Без реализиране на ОУП, вкл. и при „нулева алтернатива“, ще се задълбочават негативните прояви и въздействия върху компонентите на околната среда и ще бъдат засегнати интересите на населението. Развитието на общината ще бъде неадекватно, на съвременните изисквания, и стихийно. Напълно ще липсват условия за реализиране на целите на опазване на околната среда в интерес на населението, а именно:

Ще се забави икономическото развитие и на общината, ще се пропуснат ползи от финансиране и инвестиции, от усвояване на целеви средства от Европейските фондове, което ще забави подобряването на качеството на живот и осигуряване на адекватна околна среда.

5. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ТЕРИТОРИИ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ.

Като зони със завишени концентрации на вредни вещества в приземния атмосферен слой, могат да бъдат окачествени жилищните зони и териториите около основната пътна мрежа. Проблем, за тези части от град Монтана, са и замърсяването с общ суспендиран прах и фини прахови частици. Завишено е съдържанието на серен диоксид, през отоплителния период, и на прах, през летния сезон.

Съществен проблем за общественото водоснабдяване у нас е лошото състояние на разпределителните мрежи, които дефектират, генерират загуби и водят до влошаване на качеството на водата. Община Монтана не прави изключение с описаните по-горе проблеми – значителни загуби на питейна вода, липса на пречиствателна станция за питейните води, амортизация на водопроводната мрежа, използване на питейната вода за напояване, ниска изграденост на канализационна мрежа и продължаваща амортизация, директно заустване на отпадъчни води, при липсата на локални пречиствателни станции и съоръжения извън града... Режимно водоснабдяване на гр. Монтана, през годините, се е налагало при критично ниво на яз."Среченска бара".

Все още съществува проблем с генерираните *отпадъци*. Въведено е организирано и разделно сметосъбиране и сметоизвозване. Твърдите битови отпадъци се извозват до регионалното депо, но възникват малки локални неорганизирани сметища. Възможно е вторично замърсяване на води (предимно подземни) и почви извън територията на площадките. Създават се предпоставки за натрупване в растителна продукция на неорганични и органични вещества като нитрати, тежки метали, въглеводороди, пестицидни остатъци и др., които чрез инфилтратата от нерегламентираните сметища попадат в повърхностните и подземните води, вследствие на което се усвояват от растенията.

Сериозен проблем са опасните отпадъци от домакинствата, които дори в малки количества, могат да окажат вредно въздействие с тежки и трайни последствия за здравето и жизнената среда на човека.

В резултат на унифицирането на ландшафтите при интензивното земеделие, са настъпили промени във видовия състав и обилието на видове. Влошен е състава на растителните съобщества в районите със засилено развитие на селското стопанство, допуснато е превръщане на част от широколистните гори в издънкови, деградация на ливадите и пасищата, намаляване на продуктивността и ценността на дървесните видове чрез неадекватна, на глобалните и локални климатични промени, реконструкция с производни, стопански ценни видове.

6. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

На Конференцията на Обединените нации за околна среда и развитие (UNCED) в Рио де Жанейро през 1992 г. са формулирани няколко фундаментални и дългосрочни решения.

На базата на тези принципи, в приетата Национална стратегия за околна среда и Национален план за действие (<http://www.moew.government.bg>) е определена дългосрочната стратегическа цел: «Подобряване на качеството на живот на населението в страната и осигуряване на здравословна и благоприятна среда и запазване на богатото природно наследство, на основата на устойчиво управление на околната среда» и са формулирани целите на опазването на околната среда.

Изготвеният ОУПО е съобразен с поставените цели и подцели, актуални за района, представени в таблица 6.1.1.

Таблица 6.1.1. Поставени цели и подцели, актуални за района.

Национална цел	Приоритети и мерки, отразени в ОУП
Осигуряване на достатъчно количество и качество вода за населението и икономиката на страната	Предвиденото развитие на ВиК мрежите и съоръженията към тях, има за цел подобряване качествата на повърхностните и подземните води, като природен ресурс с огромно значение за населението и икономиката на общината.

Запазване и разширяване на териториите с добро качество на околната среда	Новото жилищно строителство и комплексните благоустройствени мероприятия, както и прилагането на йерархията в управлението на отпадъците, ще съдействат за реализиране на тази цел
По-тясно интегриране на политиката по околна среда в политиките на развитие на стопанските отрасли	Заложеното развитие на функционалната структура на общината, щадящото отношение към използването на природните ресурси на територията и търсеният баланс между развитие на урбанизацията и съхраняване, във възможната степен, на цялостността на природната среда са адекватни с тази цел
Опазване и подържане на богатото биологичното разнообразие	Заложено е стриктно спазване на въведените режими на защитените територии и зони и се създават условия за развитие на местната екологична мрежа
Създаване на условия за прилагане на европейското екологично законодателство и международните конвенции в областта на околната среда.	Усъвършенстванията на комуникационно-транспортната система допринасят за намаляване на концентрациите на емисии с парников ефект и трансгранично замърсяване. Създават се условия за използване на алтернативни източници на енергия. Предвидените мерки, в областта на всички компоненти и фактори на околната среда, отговарят на Директивите на Европейския съюз и международните конвенции, по които Република България е страна
Подобряване управлението на отпадъците	Утвърждава се системата за разделно сметосъбиране и извозване. Всички дейности са в съответствие с изискванията на ЗУО и Националната програма за управление на отпадъците. Ще бъдат рекултивирани малки нерегламентирани сметища.
Намаляване на шумовото замърсяване	Планирани са адекватни устройствени решения за зоните около основните пътни артерии
По широко участие на обществеността в решаване на проблемите на околната среда.	ОУП, както и всички процедури по ЗУТ, се подлагат на законоустановените и отговарящи, на съвременните изисквания, форми на обществен достъп и контрол, като постъпилите мнения, съображения, жалби и сигнали се вземат предвид при окончателните устройствени решения.

Проектът за ОУП на Община Монтана е съобразен и с целите на други стратегии и програми на национално ниво.

7. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА.

7.1. Оценка на въздействията по компоненти на околната среда.

❖ Атмосферен въздух.

Общо предвижданията на ОУП, по отношение устройството и локацията на производствените дейности, съсредоточията на селскостопанската инфраструктура, зоните за туристическа и рекреативна дейност, за търговско и друг вид обществено обслужване, не водят до влошаване качествата на атмосферния въздух.

Реализацията на новата транспортна схема ще намали, до голяма степен, опасността от влошаване на качествата на атмосферния въздух. Територията притежава естествен потенциал и условия за самопочистване и самовъзстановяване.

Предвижда се възстановяване и увеличаване на крайпътното озеленяване и оформяне на биокоридори с дървесна и храстова растителност около реки, напоителни канали, дерета и малки речни притоци, както и озеленяване на сервитутните ивици на линейните съоръжения на техническата инфраструктура.

Устройствените зони по ОУП, в съчетание с Програмата за опазване на околната среда и специализираната Програма за намаляване на нивата на ФПЧ-10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в Община Монтана, ще имат значителен принос за намаляване на замърсяването и запрашаването на въздуха в града и устройваната територия.

❖ ***Повърхностни и подземни води.***

ОУП е съобразен с представените мерки за повърхностните и подземни водни тела, като от своя страна, общината вече е предприела дългосрочни и ефективни мерки, съобразно Националните програми и ПУРБ, за поетапно решаване на изяснените, вече, проблеми и постигане на поставените цели.

Планът дава, до голяма степен, възможност за реконструкция на основната водоснабдителна мрежа, което включва подмяна на всички водопроводи и помпени агрегати, саниране на конструкцията на всички съоръжения, включително и за достигане на 100% водоплътност на напорните резервоари и монтиране на винтили за предотвратяване на преливането им, поставяне на измервателни уреди и регулиране на налягането.

❖ ***Почви, земни недра, минерално разнообразие.***

С ОУП се осигуряват условия за по-добра жилищна среда. Съхраняват се изцяло терените за спорт и атракции, комунално обслужване и стопанство, техническа инфраструктура, територии за природозащита и защитени територии за опазване на КИН. Известно развитие се предвижда на вилни зони и терените за озеленяване. Очаква се комплексът от действия, чието предприемане се осигурява с ОУП, да доведат до подобряване на състоянието на земите в общината. Той включва подобрената организация и структура на дейностите по отпадъците, управлението, ползването и пречистването на водите, зелената система...

С развитието на зелената система ще се намалят, макар и малките по степен в момента, площи с ветрова ерозия.

❖ Биологично разнообразие, защитени природни територии и зони.
Зелени площи със специално предназначение.

ОУП не предлага устройствени решения, създаващи база за дейности, въздействащи неблагоприятно върху биологичното разнообразие в района.

Запазват се характеристиките на територията, съхраняващи нейната средообразуваща функция. Не се внасят урбанистични елементи, водещи до загуба на местообитания и екологични ниши.

Предварителният проект за ОУП създава регулационната основа за запазване и възстановяване на горите около реките на територията на общината, около каналната мрежа, по съществуващите дерета. Това увеличава възможностите за възстановяване и подобряване на тяхната биокоридорна функция. Цялостното развитие на зелената система ще благоприятства развитието на популациите на местната автохтонна флора и фауна. Не се засягат деструктивни площи, заети или с възможности за развитие на установените 14 природни местообитания, включени в Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС и Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие.

Предварителният проект за ОУП не предлага устройствени решения, засягащи местата с висока концентрация на биологично разнообразие. Не се засягат негативно известни находища на редки, защитени или ендемични растителни и животински видове, включени в приложенията на Закона за биологичното разнообразие, както и на ресурси.

Общата площ на елементите от Националната екологична мрежа, включваща защитени природни територии, обявени или приведени в съответствие с изискванията на Закона за защитените територии и защитени зони, изграждани по общоевропейската програма НАТУРА 2000 и в съответствие със Закона за биологичното разнообразие, за Община Монтана, без отчитане на припокриването, е 18 283.30 ха, а с отчитане на припокриване е 12 333,14 ха, с дял 18.22 % от общата ѝ територия. Площта на елементите на националната екологична мрежа и дялът им в общинската територия с отчитане на припокриване са представени в Таблица 3.5.5.1.

ОУП е благоприятен за осигуряване на нормалното развитие на екосистемите в обявените защитени природни територии – Защитени местности „Сто овци” и „Китката”. И защитени зони - „Западна Стара Планина и Предбалкан” (BG0001040), „Пъстрина” (BG0001037) и „Западен Балкан” (BG0002002).

❖ Ландшафт.

Новото устройствено планиране в предварителния проект за ОУП не предвижда драстични промени в съществуващия ландшафт на общината. Ще се запази, предимно, като горски в планинската част и агрогенен - в равнинната част.

Положително върху облика на агрогенния ландшафт ще повлияе развитието на зелената система в селищната и извънселищната среда на общинската територия. Ще се тушират отрицателните промени, възникнали след пътно строителство.

❖ **Културно - историческо наследство.**

Избраният вариант на устройство не предполага негативни въздействия върху Културно - историческо наследство и отразява съвременните политики, в това отношение. ОУП е инструмент за подпомагане на Община Монтана за поетапно бъдещо решаване на специфични и общи проблеми на недвижимите културни ценности

7.2. Оценка на въздействията по фактори на околната среда.

❖ **Отпадъци**

Чрез регламентиране на устройствени предпоставки, ОУП на Община Монтана, създава условия за прилагане на Общинската програма за управление на отпадъците в периода до 2020 г. и след нея. Всички съществуващи малки нерегламентирани сметища ще бъдат рекултивирани. Ще могат да се реализират предвижданията, в Програмата мерки, свързани с териториалното отлагане на важни фактори за управлението на отпадъците:

Необходимо е осигуряването на депо за строителни отпадъци. След анализ и оценка на генерираните опасни отпадъци, в окончателния проект на ОУПО да се предвиди система за събирането и обезвреждането им.

❖ **Опасни вещества. Рискови енергийни източници**

ОУП не създава предпоставки за въздействия от опасни вещества и не изменя в отрицателна посока съществуващата ситуация в това отношение. Основание за такова заключение дава факта, че той не предвижда разполагането на производства, които са източник на вредни, за човека, замърсявания. Създаването на устройствени предпоставки за събиране и неутрализиране на опасни отпадъци, също ще спомогне за намаляване, до минимум, на въздействията от вредни вещества. Реализирането на транспортната схема ще има принос в намаляване на шумовото и атмосферното замърсяване в селищата, от стопанските обекти и от тежкотоварния транспорт, както и от вибрации. Няма да настъпят изменения по отношение на въздействията от йонизиращи и нейонизиращи лъчения, тъй като източниците им вече са ситуирани на територията на общината, във връзка с обезпечаване на съобщителната комуникация.

❖ **Човешко здраве.** Въздействия върху зони или обекти със специфичен хигиено-охранителен статус в обхвата на плана. Идентифициране на източниците на вредни въздействия върху здравето на населението.

Очертава се тенденция към подобряване в рамките на програмния период.

Няма обективни причини предлаганите устройствени решения да водят до негативни прояви, свързани с **естествени и антропогенни вещества и процеси, или генетично модифицирани организми.**

7.3. Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал.

Предварителният проект за ОУП не създава устройствени предпоставки за разполагането на нови жилищни райони, транспортни пътища или обекти с обществено предназначение и в зоните за безопасност на предприятия и инсталации с висок рисков потенциал – Монбат» АД – производствена база гр. Монтана, «Берг монтана фитинги» ЕАД, гр. Монтана, «Регионално депо за неопасни отпадъци – Монтана, «Стройкерамика» ООД, гр. Монтана и на Фабрика за слънчогледово масло в землището на село Доктор Йосифово, която е с нисък рисков потенциал.

Югозападно от Складова база „Ливадски дол“, гр. Монтана, за съхранение на взривни вещества, която е с висок рисков потенциал съществува терен - бивш стопански двор по опорен план, който е устроен като „специален терен“. Отстоянието е около 100 м. Това създава устройствени предпоставки за изграждане на обекти

Предлаганата зона -„специален терен“ създава предпоставки за изграждане на различни обекти в периметъра на необходимите безопасни отстояния до съществуващото предприятие с висок рисков потенциал, попадащо в обхвата на Раздел I към глава Седма на ЗООС. Функционира на база издадено Разрешително по реда на чл. 104, ал. 1 от ЗООС /№68/2007 г./, изменено с Решение 01-68/17.02.2016 година на МОСВ

Считаме, че в случая е необходимо теренът да получи друг устройствен статут, адекватен на изискванията както на зоната на въздействие, така и на ЗУТ и подзаконовите нормативни актове.

На база извършен анализ на перспективите за развитие на общината, областта и Северозападният район за планиране в програмния период не се очаква инициране на дейности, водещи до изграждане на нови предприятия с необходимост от издадено Разрешително по реда на чл. 104, ал. 1 от ЗООС.

При възникване на стопанска инициатива за изграждането на нови предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал следва да се изпълнят процедурите по Реда на Глава VI от ЗООС и ЗБР, в процеса на които ще се анализират и оценят възможните неблагоприятни последствия от отрицателни въздействия и евентуални големи аварии върху околната среда, както и необходимите отстояния до жилищни райони, обществени сгради и площи, зони за отдих и големи транспортни пътища и райони с природозащитно значение или значение за околната среда, защитени по силата на нормативен или административен акт, както и зоните на въздействие при възникване на голяма авария.

7.4. Обща оценка на въздействията.

Всички устройствени зони могат да бъдат разглеждани като възможност за проява на фактори, които при определени условия оказват положителни или отрицателни въздействия върху околната среда. Чрез устройственото планиране, обаче, тези въздействия могат да бъдат насочвани и регулирани като характер и степен на агресивност, но при постоянно действащо изискване за опазване на средата.

Изготвеният “модел” е насочен към комплексно въздействие, както върху природните, така и върху антропогенните фактори и компоненти, имащи отношение към екологичните проблеми и обременяващи екологичната ситуация.

Налага се обща оценка, че в своята цялостност, предварителният проект за Общ устройствен план на Община Монтана ще окаже трайно, във времето, и основно положително въздействие върху компонентите на околната среда и ще минимизира, в рамките на възможното, негативното действие на някои от факторите. Окончателната обща оценка на въздействията представяме в табл.7.4.1.

Таблица 7.4.1. Обща оценка на въздействията.

Комп. /Фак тор	Непр яко	Пря ко	Крат ко трай но	Сред но трай но	Дъл го трай но	Вре мен но	Пос тоян но	Куму ла тив но	Поло жител но	Отри цател но	Степен
Въздух	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	няма	малка
Пов.води	да	няма	няма	няма	да	няма	да	да	да	няма	средна
Под.води	да	няма	няма	няма	да	няма	да	да	да	няма	средна
Земни недра	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма
Минерално разнообразие	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма
Почви	да	да	няма	няма	да	няма	да	няма	няма	да	малка
Биологично разнообразие	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	няма	малка
ЗТ и ЗЗ	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	няма	малка
Ландшафт	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	да	средна
КИН	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма
Отпадъци	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	няма	средна
Физ.ф-ри	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма	няма
Предпр. с рисков п-л	да	да	няма	няма	да	няма	да	няма	няма	да	малка
Здраве	да	няма	няма	няма	да	няма	да	няма	да	няма	средна

8. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ, КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАКТО И ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ТЕЗИ МЕРКИ. ПРЕПОРЪКИ.

Конкретните мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяване на плана върху околната среда, ще бъдат представени в табличен вид по компоненти и фактори на околната среда.

Таблица 8. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяване на ОУП върху околната среда.

КОМПОНЕНТ / ФАКТОР	МЕРКИ	ЕФЕКТИ
Атмосферен въздух	Разработване и внедряване на проекти, свързани с повишаване на енергийната ефективност;	Създаване на условия за подобряване качеството на атмосферния въздух
	Одобряване на ПУП за производствени дейности, които прилагат най-добрите налични техники за минимизиране на емисиите в атмосферния въздух	
	Съобразяване на всички проектни решения с развитието на зелена система	
	Оросяване на работни площадки и технологичните пътища при необходимост	
	Разработване и внедряване на съвременни транспортни схеми.	
	Да се потърсят възможности за реконструкция и ремонт на четвъртокласната пътна мрежа /общинска собственост/ и амортизирани уличните платна.	
	Да се предвидят възможности за изграждане на нови водоизточници с цел осигуряване на стабилно водоснабдяване на населените места.	
	Проектиране, доизграждане и модернизация на водоснабдителната мрежа	
	Допълнително пречистване на питейните води в изпълнение изискванията на Директива 98/83/ЕС/.	
	Проектиране, доизграждане и модернизация на канализации и пречиствателни станции за пречистване на отпадъчните води от населените места по изискванията на Директива 98/15/ЕЕС.	
	Да се разработят варианти за пречистване на битовите отпадъчни води на всички населени места без общинският център – самостоятелно за всяко населено място или пречиствателна станция за няколко населени места	
	Учредяване на СОЗ около източниците на питейно водоснабдяване.	

Повърхностни и подземни води	В окончателният проект за ОУП да се предвидят необходимите устройствени решения, свързани с мзминимизиране риска от наводнения.	Постигане целите за повърхностни и подземни води., предотвратяване на замърсяването им. Осигуряване на необходимото количество питейна вода с подходящи качества
	В окончателният проект за ОУП да се отрази Хидромелиоративната инфраструктура на територията на общината. Да се предприемат в последствие мерки за възстановяване или изграждане на елементите на напоителната система	
	Поетапно ликвидиране на точкови и дифузни източници на замърсяване на водите	
	Изпълнение на предвидените в ПУРБ мерки за постигане целите за водните тела в района - в компетентността на общината	
	Прилагане на добри земеделски практики в изпълнение на изискванията на Директива за нитратите /91/676/ЕЕС/.	
	Поддържане на речните легла.	
	Прилагане на системата за ранно предупреждение чрез използване на краткосрочните метеорологични прогнози. Създаване на точен дигитален модел на релефа чрез заснемане на речните легла с оглед ранно предупреждение. Картиране на наводняемите зони с оглед изготвянето на планове при извънредни ситуации.	
	Окончателният проект за ОУП да се съобрази с програмата от мерки на ПУРБ на ДР 2016-2012 г. и ПУРН на ДР 2016-2020 г., които са в компетенциите на община Монтана.	
	Въвеждане на забрани за строителство в наводняемите зони.	
	По-широко прилагане на формите на биологично земеделие.	
	В окончателния проект за ОУП да не се допусне изменение, свързано с разрастване на урбанизирани територии за сметка на продуктивни земеделски земи. В раздел «Правила и нормативи за прилагане на ОУП» да се предвиди ограничаване на промяна предназначението на висококатегорийните земеделски земи до четвърта категория	
	Да не се допуска новоформирането на нерегламентирани сметища	

Почви	Провеждане на допълнителните геоложки и хидрогеоложки проучвания в зони с риск за свлачища и срутвания.	Опазване на почвите и намаляване необоснованите загуби на земя от поземления и горски фонд
	Процедурите за промяна на предназначението на земеделските земи и горски територии да се съобразят стриктно с вида, категорията на земите и с предвижданията на окончателния ОУП	
	Да се разработи програма за опазване на почвите, включваща инвентаризация и картиране на замърсени и увредени терени, както и мерки за тяхното възстановяване.	
	Да се уточни местоположението на необходимите полезащитни, противоерозионни, шумозащитни и други пояси и при необходимост в окончателният проект да се прецизират съответните устройствени зони.	
	Да се използват по-широко в практиката програми за обучение на селскостопанските производители и фермери за прилагане на утвърдени в ЕС добри земеделски практики	
	Да се осигури постоянно събиране на информация и картиране на нерегламентирани сметища и дейности за тяхното ликвидиране. Контрол и организация на сметосъбирането, с цел предпазване от новообразувани такива.	
	В окончателния проект за ОУП да се предвидят вида, създаването и поддържането на локалните биокоридорни връзки.	
	Дейности във влажни зони, част от защитените зони „Западна Стара Планина и Предбалкан”, (BG0001040), „Пъстрина” (BG0001037) и „Западен Балкан” (BG0002002), да се предвиждат в извън размножителния период на животинските видове (м.април – м.юни) и да бъдат ограничени в периода на присъствие на зимуващи водолюбиви видове птици (м.ноември – м.февруари), което да се отрази адекватно като ограничения в раздел «Правила и нормативи за прилагане на ОУП» /фаза Окончателен проект/.	
	Да се запази от изменения устройството на жизненоважни за популациите на видовете от предмета на опазване на защитените зони територии, прилежащи за зоните, но извън тях - обработваеми земи, пасища, мери и ливади, както и деретата под и над тях.	

	В окончателният вариант на ОУП да не се внасят изменения, водещи до влошаване условията на средата в защитените зони и в площи около тях, използвани като трофична база от целевите видове.	Опазване и възстановяване на местообитанията, структурата и динамиката на популациите на видовете в района. Опазване елементите на националната екологична мрежа и развитие на регионалната.
	Да не се допуска урбанизация в местата с концентрация на биологично разнообразие	
	При одобряване на ПУП-ПЗ да не се допуска пряко отрицателно въздействие върху местообитания или местообитания и популации на видовете, предмет на опазване, тяхното фрагментиране или нарушения на бикоридорните връзки, особено в местата с изявен екотонен ефект.	
	Да се потърсят реални възможности за възстановяване на крайречните заливни гори при запазване и прецизиране на системата за защита от вредното въздействие на водите	
	При изграждането на нови елементи от напоителната система и водовземни съоръжения от повърхностни водни тела да не се допуска възпрепятстване на миграционните коридори на хидробионтите или увреждащи крайречната флора и фауна действия и решения.	
Биологично разнообразие	Да не се допуска утвърждаването на ПУП-ПЗ или дейности в близост до елементите на националната екологична мрежа, водещи до настаняване на инвазивни видове или предизвикващи рудерализация на площи от защитената местност или защитените зони.	
	Окончателният проект а ОУП да не внася изменения в съответствието с изискванията на документите по българското природозащитно законодателство, регламентиращи цифровите модели и граници, обявяването, промените, целите и режимите за обявяване на защитените зони.	
	Своевременно нанасяне на регламентираните изменения за контура и площите на защитените природни територии и зони съгласно базата данни на МОСВ	
Ландшафт	Адекватно оформление на сервитутните ивици и площите около новите комуникационно-транспортните артерии за тяхното ландшафтно вписване.	Възстановяване на ландшафта и постигане на съвременните изисквания за качеството на средата;
	Рекултивация на малките нерегламентирани депа за отпадъци и разработване на ландшафтно-устройствени проекти за възстановяване и рекултивация на деградирани ландшафти /бивши кариери и другите нарушени терени.	

	Рекултивация на нерегламентирани депа за отпадъци и разработване на ландшафтно-устройствени проекти за възстановяване и рекултивация на деградирани ландшафти /бивши кариери и другите нарушени терени. Адекватно оформление на сервитутните ивици около новите комуникационно-транспортните артерии за тяхното ландшафтно вписване.	
Културно-историческо наследство	Популяризиране и бърза реализация на елементите на ОУП, предвиждащи социализиране на паметниците на културата и включването им в специализирани туристически маршрути. При случай на откриване на обекти с характер на находка, дейността да се прекратява незабавно и да се уведомява общината и РИМ за експертиза.	Опазване на обектите на КИН
Рискови енергийни източници	Оценка на източници на електромагнитни лъчения (електропроводи, трансформатори, радары, базови станции, ТВ и радиопредаватели...)	Предотвратяване риска от въздействие на нейонизиращи лъчения.
Химикали. Въздействия от зони, регламентиращи дейности с висок рисков потенциал.	Да се даде друг устройствен статут на предлаганата зона „специален терен” - складова база за съхранение на взривни вещества „Ливадски дол”, адекватен на изискванията за осигуряване на безопасни отстояния. Да се изисква съгласуване с компетентните органи и се извършат съответните процедури съгласно законодателството за обекти в производствените зони, чиято дейност е свързана с производството и/или употребата и/или съхранението на опасни химични вещества и смеси, и при които има потенциален риск от възникване на аварии, поради наличието на опасни химични вещества и смеси, включени в Приложение 3 на ЗООС. В окончателният проект за ОУП да не се предлагат нововъведени устройствени зони, свързани с възможности за изграждане на нови предприятия, разполагането на нови жилищни райони, пътища и обекти с обществено предназначение в зоните за безопасност на предприятието с висок рисков потенциал. .Операторите на предприятия и съоръжения с нисък и висок рисков потенциал и кметът на общината да осигуряват редовното предоставяне на обществеността на	Минимизиране риска от аварии

	ясна и разбираема информация относно аварийното планиране на дейността им и необходимите мерки и поведение при възникване на голяма авария.	
Отпадъци	Да се спазват стриктно установените срокове за актуализиране на разработвания от Кмета на общината външен аварийен план по чл. 1, т. 2 като част от общинския план за защита при бедствия по чл. 9, ал. 10 от Закона за защита при бедствия и разработките от операторът на предприятието с висок рисков потенциал доклад за безопасност, доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии и вътрешен аварийен план на предприятието.	Усъвършенстване и оптимизиране на управлението на отпадъците.
	Да се ситуират за проектния период площадки за депониране на строителни отпадъци и да се предвиди тяхната преработка до усвояеми от промишлеността и строителството фракции;	
	Да се актуализира общинската програма за управление на отпадъците след 2020 г. и се доразвие системата за компостиране на органичните фракции и последващото им използване за общински нужди и от населението	
	Да се изведе в приоритет въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, обхващаща цялата територия на общината.	
Здравно-хигиенни условия	Гарантиране качества на питейната вода. Наблюдение и контрол на индикаторите, данните за експозицията на вредности на околната среда и на здравните показатели	Подобряване на здравно-хигиенните условия на средата Намаляване на здравния риск за населението
	Съответствие на всички ПУП-ПЗ и технически проекти със законодателство и изискванията на Националната програма за действие по околна среда и здраве	

9. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ.

Избран е вариант за предварителен проект на ОУП с по-малко отрицателни или нулеви въздействия и с повече, доколкото е възможно, положителни.

В процеса на разработката са разгледани и оценени три варианта на предварителния проект за ОУП:

Алтернатива 1 – на Балансирано развитие. Това е предложението, в анотацията в т. 2, вариант с приложен баланс на територията, при който устройственото проектиране е насочено към постигане на оптимални резултати в селското стопанство и преработваща промишленост, преди всичко хранително-вкусова.

Цели се развитие на съвременен и модерен аграрен сектор и създаване на локални, съобразени с местните условия, индустриални и логистични зони. Въвеждат се режими с възможна промяна на предназначението, спазвайки принципа на прекъсната урбанизация (редуване на урбанизирана с неурбанизирана територия), там, където няма, или противоречията с опазването на биоразнообразието са минимални. Успоредно с това, съгласно с нормативите, се предлага и адекватно оразмеряване на територии за рекреация и туризъм, съгласно съществуващите им капацитети.

Смяната на предназначението на горскостопански територии е минимална и строго съобразена с възможностите за обособяване на рекреационни зони. Възможностите за развитие на горското стопанство се съхраняват в оптимални граници.

Предвиждат се нови възможности за зелена система чрез формирането на биокоридори около водни и инфраструктурни линейни обекти в общинската територия. Предвидено е съществено подобряване на благоустроеността и създаването на здравословна среда за обитаване, чрез изграждане на нова или модернизиране на съществуващата, водоснабдителна мрежа, поетапно решаване на проблема с пречистването на отпадъчните води и управлението на отпадъците. Прогнозираният средногодишен растеж е до 4 - 5 % за целия прогнозен период (2015-2035).

Алтернатива 2 – на Максимално развитие. Тя беше свързана с теоретично заложили високоефективни структурни пропорции на секторите, отраслите и производствата, отразени в устройствените предложения. Търси се постигането на високо равнище на развитие от порядъка на 6-7 % средногодишен растеж и значително различна, от съществуващата, структура на територията.

Алтернатива 3 - Нулева алтернатива. При „нулевата алтернатива“ биха се запазили съществуващите граници на урбанизираната територия и промишлените зони без разширение, забрани за промяна на предназначението, използване на наличната ВК мрежа, с допускане на реконструиране. Ще липсват всякакви възможности за съвременно устройствено планиране и устойчиво развитие. Ще се забави икономическото развитие на общината и ще се влоши качеството на живот на населението. Липсата на нов ОУП е предпоставка за влошаване на състоянието на околната среда и всички нейни компоненти.

Оценката на алтернативите показва, че демографските и икономически прогнози не са благоприятни за реализацията на Алтернатива 2 и тя по-скоро ще предизвика дисбаланс, отколкото оптимизиране на средата.

Приемането на «нулева алтернатива» не е добро решение нито от икономическа, нито от екологична гледна точка. Досегашното развитие на територията налага приемането на нов ОУП като удачен компромис между необходимостта от нарастващо антропогенизиране, особено на южната равнинна част, от една страна и съхраняването и обогатяването на природните дадености, от друга.

Препоръчваме реализирането на предложения вариант на ОУП за балансирано развитие на общината с направени препоръки при изпълнени всички условия от заданието.

10. МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ИЗПОЛЗВАНА НОРМАТИВНА БАЗА И ДОКУМЕНТИ. ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА, ЗА ТОВА, ИНФОРМАЦИЯ.

Екологичната оценка е изготвена в съответствие с разпоредбите на Глава Шеста на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Постигнато е интегриране на екологичната оценка с процеса на планиране, разработване и одобряване на плана по Закона за устройство на територията. Обхваща, както процеса на техническо предвиждане, така и консултиране с компетентните и отговорни органи по опазване на околната среда, други ведомства, заинтересовани страни и обществеността. Приложени са утвърдени в Европейския съюз и стграната методически принципи и подходи. ДЕО е в съответствие с международните конвенции, по които Република България е страна и с изискванията на Европейското и национално законодателство. Използвана е богатата литература.

11. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ МЕРКИ, ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО, ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ОУПО.

Таблица 11. Мерки и индикатори за мониторинг.

Мерки и индикатори за мониторинг	Етап		Отговорност
	ОУП	Реализация	
Устойчивост			
Устройствени параметри.	да	да	Община Монтана
Вредни физични фактори – шум, вибрации и вредни лъчения	-	да	Община Монтана
Организирано и разделно събиране и извозване на строителните и битовите отпадъци. Третиране на производствените и опасните отпадъци, съгласно изискванията на ЗУО.	-	да	Община Монтана
Използване на най-добри налични техники при изграждане на производствени предприятия и инфраструктура.	да	да	Община Монтана
Природни екосистеми и защитени видове			

Постигане целите на опазване на защитените природни територии, защитените зони и видовете, включени в приложенията на ЗБР и контрол на наложените режими.	да	да	Община Монтана РИОСВ Монтана Държавно горско стопанство Монтана
Компоненти на околната среда / ресурси			
Качество на атмосферния въздух	да	да	Община Монтана
Качество на водите в повърхностните и подземни водни тела. Количество и качество на водата, в т.ч. питейните. Количество и качество на битовите отпадъчни води, зауствани във водни обекти	да	да	БД „ДР“ РЛ при ИАОС РИОСВ-Монтана Община Монтана „В и К“ ООД, Монтана
Опазване на почвите от замърсяване	да	да	Община Монтана
Поддържане баланса на типовете ландшафти, ограничаване на трансформацията на ландшафти и рекултивация на нарушени ландшафти	да	да	Община Монтана
Ефективност на поставените ограничения при устройственото планиране за осигуряване на безопасни разстояния, в т.ч. контрол при издаване на разрешения за строеж по реда на ЗУТ на ПВРП/ПНРП и на обекти в близост до тях.	да	да	Община Монтана

12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Въз основа на извършените изследвания и анализи, и направените прогнози, се налага следното заключение:

В своята цялостност очакваме реализацията на Общия устройствен план на Община Монтана да окаже трайно във времето, основно положително въздействие върху компонентите на околната среда и здравето на населението. Планът ще създава условия за постепенно подобряване на състоянието на средата и на качеството на живот и осигурява условия за устойчив характер на развитието на територията при изпълнение на предложените мерки за минимизиране на отрицателните въздействия върху компонентите на околната среда.

13. СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ.

❖ по реда на чл.19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми .

Таблица 13. Справка за проведените консултации по реда на чл.19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми .

Институции, организации, лица	Изразени становища, препоръки забележки	Приети/Неприети (отразяване в ДЕО)
Регионална инспекция по околната среда и водите Монтана	Одобрено задание за обхвата и съдържанието на ДЕО с препоръки	Отразени са изцяло в ДЕО
	Одобрена схема за консултации и Указания за провеждане на процедурата	
	Положителна оценка на ДОСВ на ОУПО върху защитените зони	Отразено в ДЕО
Регионална инспекция по околната среда и водите Монтана	Разрешен достъп до обществена информация и предоставени данни за защитени зони	Отразени в ДЕО и ДОСВ
Регионална инспекция по околната среда и водите София	Разрешен достъп до обществена информация и предоставени данни за защитени зони	Отразени в ДЕО и ДОСВ
Регионална здравна инспекция Монтана	Одобрено задание за обхват и съдържание. Препоръки за задачи.	Отразено в ДЕО
Басейнова дирекция „Дунавски район” с център град Плевен	Предоставена е информация за повърхностните и подземни водни тела в обхвата на ОУП, за зоните за защита на водите, за учредени СОЗ, за пунктовете от националната мрежа за мониторинг химичното състояние на подземни води...	В ДЕО са описани и анализирани всички проектни решения на ОУП , свързани с повърхностни и подземни води.”
Министерство на енергетиката	Няма отговор	-
Национален институт за недвижимо културно наследство - Министерство на културата София	Няма отговор	-
Водоснабдяване и канализация” ЕООД, Монтана	Представен е информация за обектите, експлоатирани от „Водоснабдяване и канализация” ЕООД Монтана	Отразени в ДЕО
Областно пътно управление Монтана	Няма отговор	-

Общинска служба „Земеделие“ град Монтана	Няма отговор	-
„ЧЕЗ Разпределение България“ АД	Няма отговор	-
Държавно горско стопанство Монтана	Няма отговор	-
НЕК ЕАД, София	Няма отговор	-
Сдружение „Зелени Балкани“ град Пловдив	Няма отговор	-
БДЗП София	Няма отговор	-
Консултации със засегнатата общественост	Липсват изказани мнения и становища.	-

❖ по реда на чл.20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми .

Таблица 14. Справка за проведените консултации по реда на чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми .

Институции, организации, лица	Изразени становища, препоръки забележки	Приети/Неприети (отразяване в ДЕО)
Регионална инспекция по околната среда и водите Монтана	Становище със забележки и указания за по- нататъшния ход на процедурата	Отразени са изцяло в ДЕО
Регионална здравна инспекция Монтана	Дава положително становище	Отразено в ДЕО
Басейнова дирекция „Дунавски район“ с център град Плевен	Дава положително становище и бележки за отстраняване на неточности.	Отразено в ДЕО
Министерство на енергетиката	Дава данни да намерище на подземни богатства	Отразено в ДЕО
Национален институт за недвижимо културно наследство - Министерство на културата София	Няма отговор	-
Водоснабдяване и канализация” ЕООД, Монтана	Дава допълнителна и уточняваща информация за обектите, експлоатирани от дружеството	Отразени в ОУП и ДЕО
Областно пътно управление Монтана	Дава положително становище и информация за пътища	Отразени в ОУП и ДЕО

Общинска служба „Земеделие“ град Монтана	Няма отговор	-
„ЧЕЗ Разпределение България“ АД	Няма отговор	-
Държавно горско стопанство Монтана	Няма отговор	-
НЕК ЕАД, София	Няма отговор	-
Сдружение „Зелени Балкани“ град Пловдив	Няма отговор	-
БДЗП София	Няма отговор	-
Консултации със засегнатата общественост	Липсват изказани мнения и становища.	-

14. СПИСЪК НА ЕКСПЕРТИТЕ, ИЗГОТВИЛИ ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА.

ЕКСПЕРТ	РАЗРАБОТЕНА ЧАСТ ОТ ДОВОС	ПОДПИС
Добромир Георгиев Ганев – Ръководител колектив	1, 2 , 3.1.,3.5., 3.8.,3.10, 3.11, 3.12, 4, 5, 6,7,8,9, 10.,11,12	
инж. Радостина Димова Христова	3.8., 4, 5,,7,8, 10, 8,9, 10.,11	
инж. Кольо Славов Колев	3.2., 4, 5, 7, 8, 10,11	
Доц.д-р Диана Йовчева Ганева	3.3., 3.4., 3.5.,3.6., 3.7., 4, 5, 7, 8, 10,11	

15.ДЕКЛАРАЦИИ НА НЕЗАВИСИМИТЕ ЕКСПЕРТИ, АВТОРИ НА ДЕО И ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА КОМПЕТЕНТНОСТ.